

Tiesību akts: spēkā esošs

Attēlotā redakcija: 24.04.2013. - ... / Spēkā esošā

Saeima ir pieņēmusi un Valsts

prezidents izsludina šādu likumu:

Par aviāciju

Likumā lietotie termini

Aeronavigācijas informācija — informācija, kas ietver lidlauku un gaisa kuģu lidojumos izmantojamo aeronavigācijas un elektrotehnisko iekārtu raksturojumu un ziņas par to faktisko stāvokli, gaisa kuģu manevrēšanas kārtību lidlauka satiksmes zonās, gaisa trasēs, maršrutos un citās lidojumu zonās.

Aizliegtā zona — ierobežota gaisa telpa virs valsts sauszemes teritorijas vai tās iekšējiem vai teritoriālajiem Baltijas jūras ūdeņiem, kurā gaisa kuģu lidojumi ir aizliegti.

Atgadījums civilajā aviācijā — darbības pārtraukums, defekts, nepilnība vai kādi citi ārkārtas apstākļi, kas ir ietekmējuši vai var ietekmēt lidojumu drošību, bet ne tādā veidā, ka to dēļ noticis nelaimes gadījums vai nopietns incidents.

Aviācijas meteoroloģiskais minimums — minimālie meteoroloģiskie apstākļi, kuros atļauts veikt gaisa kuģa pacelšanos un nosēšanos civilajos lidlaukos. Minimālos meteoroloģiskos apstākļus raksturo vizuāli vai instrumentāli noteikta redzamība uz skrejceļa un mākoņu apakšējās robežas augstums.

Aviācijas nelaimes gadījums — notikums, kurš saistīts ar gaisa kuģa izmantošanu no brīža, kad vismaz viena persona iekāpj gaisa kuģī ar nolūku veikt lidojumu, līdz brīdim, kad visas gaisa kuģī esošās personas ir to atstājušas, un kura laikā:

1) kāda no minētajām personām iegūst miesas bojājumus, kuru rezultātā iestājas nāve, vai smagus miesas bojājumus sakarā ar:

a) atrašanās šajā gaisa kuģī,

b) tiešu saskari ar kādu gaisa kuģa daļu, arī daļu, kas atdalījusies no šā gaisa kuģa,

c) tiešu reaktīvā dzinēja gāzes strūkļas iedarbību;

2) gaisa kuģis iegūst bojājumus vai tiek saārdīta tā konstrukcija un tā rezultātā:

a) samazinās konstrukcijas izturība, pasliktinās gaisa kuģa tehniskie vai aerodinamiskie dati,

b) nepieciešams liels remonts vai bojātā elementa nomainīšana, izņemot dzinēja darbības traucējumus vai tā bojājumus, kad bojāts tikai dzinējs, tā pārsegi vai palīgierīces vai bojāti tikai propelleri, plāksņu gali, antenas, riepas, bremžu ierīces, aptecētāji vai apšuvumā ir nelieli iespaidumi vai caursisti caurumi;

3) gaisa kuģis pazūd bez vēsts vai nokūst tādā vietā, kur tam piekļūt nav iespējams.

Par aviācijas nelaimes gadījumu netiek uzskatīts notikums, kura laikā 1. punktā minētajos gadījumos miesas bojājumi gūti dabisku cēloņu rezultātā, tos nodarījusi pati cietusī persona vai cita persona vai arī miesas bojājumi nodarīti pasažierim, kam nav biļetes un kas slēpjas ārpus zonām, kuras parasti ir pieejamas pasažieriem un apkalpes locekļiem.

Civilā aviācija — gaisa kuģu, lidlauku un citu objektu kopums, kas paredzēts gaisa pārvadājumu un speciālu aviācijas darbu veikšanai, kā arī aviācijas sporta, aviācijas propagandas un citām sabiedrības un privātajām vajadzībām.

Civilās aviācijas drošība — pasākumu komplekss un cilvēku un materiālie resursi, kas paredzēti civilās aviācijas aizsardzībai pret nelikumīgas iejaukšanās aktiem tās darbībā.

Civilās aviācijas drošības programma — pasākumi, kas nepieciešami civilās aviācijas aizsardzībai pret nelikumīgas iejaukšanās aktiem.

Civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpe — personas, kurām attiecīgās aviācijas institūcijas noteiktajā kārtībā uzdots gaisa kuģa lidojuma laikā veikt tā ekspluatāciju.

Civilās aviācijas gaisa kuģa lidojumu apkalpes loceklis — civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpes loceklis, kura pienākumi ir saistīti ar gaisa kuģa vadīšanu.

Civilās aviācijas gaisa kuģa salona apkalpes loceklis — civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpes loceklis, kura pienākumi ir saistīti ar pasažieru drošības interesēm un pasažieru apkalpošanu gaisa kuģī.

Civilās aviācijas gaisa kuģis — civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrēts gaisa kuģis, kuru neizmanto militārie, muitas vai Valsts robežsardzes dienesti.

Civilās aviācijas personāls — fiziskās personas ar funkciju pildīšanai civilās aviācijas jomā atbilstošu kvalifikāciju.

Dispečera norādījumi — direktīvi gaisa satiksmes vadības dienesta dispečera norādījumi pilotam attiecībā uz konkrētu darbību veikšanu.

Gaisa kuģa ekspluatācijas instrukcija lidojuma veikšanai — noteikumi, kas attiecas uz gaisa kuģa derīgumu lidojumiem un ietver ierobežojumus, kuri jāievēro, lai gaisa kuģis tiktu atzīts par derīgu lidojumiem, kā arī ietver instrukcijas un informāciju, kas nepieciešama gaisa kuģa apkalpei, lai garantētu gaisa kuģa drošu ekspluatāciju.

Gaisa kuģa ekspluatanta apliecība — dokuments, kas dod tiesības, ekspluatējot gaisa kuģi, veikt noteiktu darbību.

Gaisa kuģa ekspluatants — persona, kas nodarbojas ar gaisa kuģa ekspluatāciju vai piedāvā savus pakalpojumus šajā sfērā.

Gaisa kuģa ekspluatantvalsts — valsts, kura ir ekspluatanta pamatdarbības vieta vai, ja tādas nav, viņa pastāvīgā atrašanās vieta.

Gaisa kuģa kapteinis — pilots, kas ir atbildīgs par gaisa kuģa ekspluatāciju un drošību tā lidojuma laikā.

Gaisa kuģa reģistrētājvalsts — valsts, kuras reģistrā gaisa kuģis reģistrēts.

Gaisa kuģa tips — vienas un tās pašas konstrukcijas gaisa kuģi, arī visas to modifikācijas, izņemot modifikācijas ar atšķirīgiem aerodinamiskajiem datiem.

Gaisa kuģis — lidaparāts, ko atmosfērā notur mijiedarbība ar gaisu, ja tā nav mijiedarbība ar gaisu, kas reflektēts no zemes vai ūdens virsmas.

Gaisa kuģis, kam draud briesmas, — gaisa kuģis, kas ir šādās situācijās:

1) ir šaubas par gaisa kuģa un tajā esošo personu drošību (trauksmes fāze);

2) nav pārliecības par gaisa kuģa un tajā esošo personu drošību (nenoteiktības fāze).

Gaisa kuģis, kas ir briesmās, — gaisa kuģis, kas ir situācijā, kurai raksturīga pamatota pārliecība, ka gaisa kuģim un tajā esošajām personām draud nopietnas un tiešas briesmas vai ir nepieciešama tūlītēja palīdzība (briesmu fāze).

Gaisa kuģu lidojumu drošums — apdraudējuma nepārtraukta identifikācija un drošības risku pārvaldība, lai garantētu, ka netiks nodarīts kaitējums personām vai bojājumi īpašumam, samazinot šāda negadījuma iespējamību līdz noteiktam līmenim un saglabājot to noteiktajā vai zemākā līmenī.

Gaisa pārvadājumi — gaisa kuģu lidojumi, kurus veic, lai par atbildību vai saskaņā ar nomas līgumu pārvadātu pasažierus, bagāžu, kravu un pastu.

Gaisa satiksme — visu to gaisa kuģu kustība, kuri atrodas gaisā vai pārvietojas lidlauka manevrēšanas laukumā.

Incidents — jebkurš ar gaisa kuģa izmantošanu saistīts notikums, izņemot aviācijas nelaimes gadījumu, kas apdraud vai var apdraudēt gaisa kuģa ekspluatācijas drošību.

Izmeklēšana — process, kura uzdevums ir novērst aviācijas nelaimes gadījumus un kurš ietver informācijas savākšanu un analīzi, atzinumu sagatavošanu, arī cēloņu noskaidrošanu un, ja nepieciešams, drošuma rekomendāciju izstrādāšanu gaisa kuģu lidojumu drošības garantēšanai.

Kvalifikācijas atzīme — atzīme par īpašiem nosacījumiem, tiesībām un ierobežojumiem, kas izdarīta attiecīgā apliecībā vai ir tās neatņemama sastāvdaļa.

Latvijas Republikas gaisa telpa — gaisa telpa virs Latvijas Republikas sauszemes teritorijas, tās iekšējiem un teritoriālajiem Baltijas jūras ūdeņiem.

Latvijas Republikas militārā aviācija — Latvijas Republikā reģistrēto militāro gaisa kuģu, Latvijas Republikā reģistrēto Latvijas Nacionālo bruņoto spēku militārajām vajadzībām izmantoto civilo gaisa kuģu, militāro lidlauku un citu objektu kopums, kas paredzēts valsts aizsardzības funkciju veikšanai.

Latvijas Republikas muitas un Valsts robežsardzes dienestu aviācija — gaisa kuģu, lidlauku un citu objektu kopums, kas galvenokārt paredzēts minēto dienestu funkciju izpildei.

Latvijas Republikas teritorija — Latvijas Republikas sauszemes teritorija, tās iekšējie un teritoriālie Baltijas jūras ūdeņi un gaisa telpa.

Lidlauka kontrolējamā zona — lidostas ēkas daļa un lidlauka teritorija, kurā iekļūšana tiek kontrolēta.

Lidlauka kontrolpunkts — nosacīts punkts, pēc kura konstatē lidlauka ģeogrāfisko atrašanās vietu (koordinātes).

Lidlauka manevrēšanas teritorija — lidlauka daļa, izņemot peronu, kas paredzēts gaisa kuģu pacelšanās, nosēšanās un manevrēšanas vajadzībām.

Lidlauka satiksme — visa kustība lidlauka manevrēšanas laukumā, kā arī gaisa kuģu lidojumi virs lidlaukam blakus esošās teritorijas.

Lidlauks — noteikta zemes teritorija vai ūdens akvatorija, kā arī ēkas, objekti un iekārtas, kas pilnīgi vai daļēji paredzētas, lai organizētu gaisa kuģu pienākšanu un atiešanu (tas ir, gaisa kuģu pacelšanos, nosēšanos, manevrēšanu un stāvēšanu, pasažieru iekāpšanu un izkāpšanu, tranzīta pasažieru apkalpošanu, bagāžas, kravas un pasta iekraušanu un izkraušanu, kā arī gaisa kuģu tehnisko apkopi, degvielas uzpildi u. c.).

Lidojumu ierobežojumu zona — ierobežota gaisa telpa virs valsts sauszemes teritorijas un tās iekšējiem vai teritoriālajiem Baltijas jūras ūdeņiem, kurā gaisa kuģu lidojumi ir veicami saskaņā ar speciāliem noteikumiem.

Meteoroloģiskā informācija — meteoroloģisks pārskats, analīze, prognoze un jebkurš cits biļetens par faktiskajiem vai gaidāmajiem meteoroloģiskajiem apstākļiem.

Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs — institūcija, kura nodrošina visas ieinteresētās personas ar gaisa kuģu lidojumiem nepieciešamo meteoroloģisko informāciju pirms lidojuma un lidojuma laikā.

Militārās aviācijas gaisa kuģis — Latvijas Republikas militārās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrēts gaisa kuģis, kuru Latvijas Nacionālie bruņotie spēki izmanto valsts aizsardzības funkciju veikšanai.

Militārais lidlauks — militārais objekts, kas ietver noteiktu zemes teritoriju vai ūdens akvatoriju, kā arī ēkas, objektus un iekārtas, kuras paredzētas, lai organizētu militāro gaisa kuģu pienākšanu un atiešanu, un kas tiek uzturēts un izmantots valsts aizsardzībai.

Muitas un Valsts robežsardzes dienestu gaisa kuģi — gaisa kuģi, kurus izmanto muitas vai Valsts robežsardzes dienesti.

Nelikumīga iekāpšanās civilās aviācijas darbībā — darbības, kas apdraud vai var apdraudēt civilās aviācijas drošību (personu nesankcionēta iekāpšana lidlauku kontrolējamās zonās vai gaisa kuģī, bīstamas kravas, ieroču un sprāgstvielu pārvadāšana bez attiecīgas atļaujas, ieroču lietošana pret gaisa kuģa apkalpi vai pasažieriem, gaisa kuģa nolaušana u. c.).

Otrais pilots — pilots, kam izsniegta attiecīga apliecība un kas veic pilota funkcijas, izņemot gaisa kuģa kapteiņa funkcijas; izņēmums ir pilots, kas atrodas gaisa kuģī mācību nolūkā, vai pilots, kas lidojuma laikā noteiktā kārtībā pārņem gaisa kuģa kapteiņa tiesības un pilda viņa pienākumus, ja gaisa kuģa kapteinis veselības stāvokļa dēļ tos nevar pildīt.

Pārvadātājs — gaisa kuģa ekspluatants, kas, izmantojot viņam piešķirtās tiesības, veic gaisa pārvadājumus.

Perons — lidlauka daļa, kas paredzēta gaisa kuģu izvietošanai, lai nodrošinātu pasažieru iekāpšanu un izkāpšanu, bagāžas, kravas vai pasta iekraušanu un izkraušanu, gaisa kuģu stāvēšanu, tehnisko apkopi un degvielas uzpildi.

Speciālie aviācijas darbi — gaisa kuģa lidojumi, kuru laikā gaisa kuģis par atbildību tiek izmantots dabas aizsardzības, lauksaimniecības, mežsaimniecības un citu tautsaimniecības nozaru vajadzību apmierināšanai, aviācijas glābšanas darbu veikšanai, kā arī lai sniegtu medicīnisko palīdzību iedzīvotājiem un palīdzību stihisku nelaimju seku likvidēšanā.

Starptautiskie lidojumi — gaisa kuģu lidojumi, kuri tiek veikti vairāk nekā vienas valsts gaisa telpā.

Starptautiskie gaisa pārvadājumi — pārvadājumi, kuru sākumpunkts, apstāšanās vieta vai galapunkts atrodas vairāku valstu teritorijās.

Trešā valsts — valsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts.

Valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauks — stratēģiski svarīgs, civilās aviācijas infrastruktūras attīstībai un sabiedrības interešu nodrošināšanai vajadzīgs lidlauks, kurā tiek nodrošināti nepieciešamie augstas kvalitātes un drošības standarti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.06.2005.](#), [15.12.2005.](#), [11.05.2006.](#), [26.10.2006.](#), [13.03.2008.](#), [09.06.2011.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

Pirmā nodaļa

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Latvijas Republikas gaisa telpā piemērojamā jurisdikcija

Latvijas Republikai ir suverenitāte gaisa telpā virs valsts sauszemes teritorijas, tās iekšējiem un teritoriālajiem Baltijas jūras ūdeņiem.

Attiecībā uz Latvijas Republikas gaisa telpu piemērojama Latvijas Republikas jurisdikcija.

2. pants. Normatīvie akti, kas regulē Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanu un civilās un militārās aviācijas darbību

Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanu, kā arī civilās un militārās aviācijas darbību Latvijas Republikā valsts un tās iedzīvotāju interesēs regulē šis likums, šā likuma noteiktās kompetences ietvaros izdotie normatīvie akti, Latvijas Republikai saistoši starptautiskie līgumi un Eiropas Savienības normatīvie akti.

Ministru kabinets izdod noteikumus, ja tas nepieciešams Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO), Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas (EUROCONTROL) un Eiropas Civilās aviācijas konferences (ECAC) noteikto tehnisko prasību izpildei, lai garantētu gaisa kuģu lidojumu drošumu un civilās aviācijas drošību. Šādi noteikumi nevar ierobežot privātpersonas pamattiesības.

([26.10.2006.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

3. pants. Likuma darbības joma

Šajā likumā noteiktās prasības attiecas uz:

- 1) civilo un militāro aviāciju Latvijas Republikas teritorijā;
- 2) Latvijas Republikas civilās un militārās aviācijas gaisa kuģiem, kuri atrodas ārpus Latvijas Republikas teritorijas, ja tās valsts likumdošanas aktos, kuras teritorijā atrodas gaisa kuģis, nav noteikts citādi;
- 3) Latvijas Republikas muitas un Valsts robežsardzes dienestu aviāciju.

Šā likuma [13.](#), [14.](#), [28.](#) un [29.](#) panta, [40.](#) panta pirmās, otrās un ceturtās daļas, 41. un 42. panta, 44. panta otrās, trešās un ceturtās daļas, 45., 47. panta, 49. panta otrās daļas, 56., 61., 63., 97., 113., 114., 115., 116. un 117. panta noteikumi attiecas uz Latvijas Republikas militāro aviāciju un ārvalstu militārās aviācijas gaisa kuģiem, kurus Latvijas Nacionālie bruņotie spēki izmanto valsts aizsardzības un drošības interesēs.

Šā likuma [40.](#) un [41.](#) panta noteikumi attiecas uz personām, kas veic šā likuma [40. panta](#) pirmās daļas 2., 3. un 4. punktā un otrajā daļā paredzēto darbību vai šā likuma [41. pantā](#) norādīto potenciāli bīstamu objektu būvniecību, ierīkošanu, izvietošana un apzīmēšanu.

Atkāpšanās no šā panta pirmās daļas 3. punkta un otrās daļas noteikumiem, ja tas nepieciešams, lai pildītu šo dienestu ārkārtējās funkcijas, pieļaujama ar Latvijas Republikas Ministru kabineta lēmumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [16.09.2004.](#), [22.06.2005.](#), [15.12.2005.](#), [11.05.2006.](#), [26.10.2006.](#) un [16.07.2009.](#) likumu, kas stājas spēkā 13.08.2009.)

4. pants. Civilās aviācijas darbībai nepieciešamie sertifikāti, licences, apliecības un atļaujas

(Izslēgts ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

4.1 pants. Valsts atbalsts jaunu gaisa pārvadājumu uzsākšanai un nodrošināšanai

Valsts vai pašvaldība ir tiesīga sniegt valsts atbalstu jaunu gaisa pārvadājumu uzsākšanai un nodrošināšanai starp lidostām Latvijā, kā arī starp Latvijas un citām Eiropas Savienības lidostām.

Valsts atbalstu jaunu gaisa pārvadājumu uzsākšanai un nodrošināšanai piešķir no Satiksmes ministrijai gadskārtējā valsts budžeta likumā šim mērķim piešķirtās dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem vai pašvaldības gadskārtējā budžetā šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem.

Ministru kabinets izdod noteikumus, kuros reglamentē valsts atbalsta piešķiršanas kārtību, valsts atbalsta apmēru, ierobežojumus valsts atbalsta piešķiršanai, kā arī prasības personai, lai tā varētu saņemt valsts atbalstu jaunu gaisa pārvadājumu uzsākšanai vai nodrošināšanai.

([12.02.2009.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

4.2 pants. Sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistību uzlikšana regulāriem gaisa pārvadājumiem

Sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšana ir valsts vai pašvaldības noteikta regulāro gaisa pārvadājumu nodrošināšana maz noslogotā maršrutā starp lidostām Latvijā un starp Latvijas un citām Eiropas Savienības lidostām, ja tam ir svarīga nozīme teritorijas ekonomiskajā un sociālajā attīstībā.

Regulāru gaisa pārvadājumu minimālā apjoma, regularitātes un kapacitātes nodrošināšanai gaisa pārvadātājam konkrētajā gaisa pārvadājumu maršrutā uzliek par pienākumu izpildīt tādas sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistības, kuras gaisa pārvadātājs nenodrošinātu, ja gaisa pārvadājumus šajā maršrutā veiktu, balstoties tikai uz komerciāliem principiem.

Valsts vai pašvaldība ir tiesīga kompensēt gaisa pārvadātājam radušos papildu izdevumus, kas nepieciešami, lai izpildītu tam uzliktās sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistības.

Ministru kabinets izdod noteikumus, kuros reglamentē kārtību, kādā nosakāmas sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistības regulāro gaisa pārvadājumu nodrošināšanā, un kārtību, kādā nosakāma kompensācija gaisa pārvadātājam radušos papildu izdevumu segšanai.

([12.02.2009.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

Otrā nodaļa

VALSTS PĀRVALDE UN UZRAUDZĪBA LATVIJAS REPUBLIKAS

GAISA TELPAS IZMANTOŠANAS UN CIVILĀS AVIĀCIJAS DARBĪBAS JOMĀ

5. pants. Valsts pārvaldes institūcijas Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanas un civilās aviācijas darbības jomā

Valsts politiku un pārvaldi Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanas un civilās aviācijas darbības jomā īsteno Satiksmes ministrijas Aviācijas departaments (turpmāk — Aviācijas departaments) un valsts aģentūra "Civilās aviācijas aģentūra" (turpmāk — Civilās aviācijas aģentūra).

Civilās aviācijas aģentūra ir Satiksmes ministrijas pārraudzībā esoša no budžeta nefinansēta valsts pārvaldes iestāde, kas tiek finansēta no līdzekļiem, kuri iegūti par sniegtajiem publiskajiem pakalpojumiem, un citiem pašu ieņēmumiem, dāvinājumiem un ziedojumiem, kā arī ārvalstu finanšu palīdzības saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem publisko pakalpojumu izcenojumiem un no ieņēmumu daļas par aeronavigācijas pakalpojumiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtību, kā arī no ieņēmumiem par gaisa kuģu lidojumu drošuma un civilās aviācijas drošības uzraudzības nodrošināšanu saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par valsts nozīmes civilās aviācijas lidlaukā sniegto pakalpojumu maksu.

Maksa par Civilās aviācijas aģentūras sniegtajiem pakalpojumiem un ieņēmumu daļa par aeronavigācijas pakalpojumiem ieskaitāma Civilās aviācijas aģentūras kontā Valsts kasē un izmantojama vienīgi aģentūras darbības nodrošināšanai.

Valsts pārvaldi aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā īsteno Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs, kas aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā tiek finansēts no ieņēmumu daļas par aeronavigācijas pakalpojumiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.06.2005.](#), [15.12.2005.](#), [29.03.2007.](#), [01.12.2009.](#), [30.09.2010.](#) un [09.06.2011.](#) likumu, kas stājas spēkā 30.06.2011.)

6. pants. Aviācijas departamenta, Civilās aviācijas aģentūras un Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja kompetence

Aviācijas departaments:

- 1) izstrādā civilās aviācijas perspektīvās attīstības programmu un koncepciju projektus;
- 2) izsniedz licences komercdarbības veikšanai gaisa satiksmes pakalpojumu jomā;
- 3) izstrādā līgumus starptautisko lidojumu un gaisa pārvadājumu jomā, piedalās šo līgumu noslēgšanā vai Latvijas Republikas Ministru kabineta pilnvarojumā slēdz tos patstāvīgi;
- 4) sadarbojas ar citu valstu valdību pārstāvjiem un pilnvarotām aviācijas institūcijām, kā arī ar starptautiskajām civilās aviācijas organizācijām gaisa telpas izmantošanas un civilās aviācijas darbības attīstības jautājumos;
- 5) pieprasa no juridiskajām un fiziskajām personām, kuru darbība saistīta ar Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanu vai civilās aviācijas līdzekļu ekspluatāciju, savu funkciju pildīšanai nepieciešamo informāciju;
- 6) izsniedz atļaujas veikt pasažieru, bagāžas un kravas pārvadājumus, kā arī speciālos aviācijas darbus;
- 7) (*izslēgts ar [11.05.2006.](#) likumu*).

Civilās aviācijas aģentūra:

- 1) veic Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanas un civilās aviācijas darbības valsts uzraudzību;
- 2) izstrādā pasākumus civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma un civilās aviācijas drošības līmeņa uzturēšanai un paaugstināšanai, kā arī uzraudzības nodrošināšanai;
- 3) aizliedz darbību, kas saistīta ar Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanu vai civilās aviācijas gaisa kuģu, lidlauku un citu civilās aviācijas objektu un iekārtu ekspluatāciju, ja tiek pārkāpti šā likuma un citu uz tā pamata izdoto normatīvo aktu noteikumi, kā arī darbību, kas apdraud gaisa kuģu lidojumu drošumu;
- 4) izskata likumā noteiktajā kārtībā administratīvo pārkāpumu lietas par pārkāpumiem civilās aviācijas jomā un uzliek administratīvos sodus;

- 5) veic civilās aviācijas personāla sertificēšanu un uzraudzību, tajā skaitā izsniedz civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļu, gaisa satiksmes vadības dispečeru, gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatoru un gaisa kuģu tehniskās apkopes personāla apliecības, pagarina to derīguma termiņu, kā arī aptur šo apliecību darbību vai anulē minētās apliecības;
- 6) veic civilās aviācijas personāla veselības pārbaūžu uzraudzību, izsniedz civilās aviācijas personāla veselības apliecības, pagarina to derīguma termiņu, kā arī aptur šo apliecību darbību vai anulē minētās apliecības, sertificē un uzrauga civilās aviācijas medicīnas ekspertus un civilās aviācijas medicīnas centrus;
- 7) reģistrē civilās aviācijas gaisa kuģus Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā;
- 8) veic civilās aviācijas gaisa kuģu ekspluatantu sertificēšanu un uzraudzību, izsniedz un anulē ekspluatanta apliecības, kā arī izdara tajās grozījumus;
- 9) veic civilās aviācijas gaisa kuģu tehniskās apkopes un lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju sertificēšanu un uzraudzību;
- 10) veic civilās aviācijas gaisa kuģa lidotspējas izvērtēšanu un uzraudzību, tajā skaitā izsniedz apliecību par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem, lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu un trokšņa līmeņa sertifikātu, kā arī apstiprina gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu;
- 11) veic aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju sertifikāciju un uzraudzību, kā arī izstrādā aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju darbības uzlabošanas plānu;
- 12) sertificē civilās aviācijas personāla profesionālās pilnveides iestādes, apstiprina profesionālās pilnveides izglītības programmas, instruktorus un eksaminētājus, kā arī veic to darbības uzraudzību;
- 13) veic civilās aviācijas lidlauku sertificēšanu, to izveidošanas, projektēšanas un ekspluatācijas uzraudzību;
- 14) novērtē gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objektu bīstamību, izsniedz atļaujas šo objektu būvēšanai, uzstādīšanai un izvietojšanai;
- 15) pieprasa savu funkciju pildīšanai nepieciešamo informāciju no juridiskajām un fiziskajām personām, kuru darbība saistīta ar Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanu vai civilās aviācijas līdzekļu ekspluatāciju;
- 16) sagatavo normatīvos aktus, kuri regulē civilās aviācijas darbību;
- 17) sadarbojas ar citu valstu valdību pilnvarotām aviācijas institūcijām Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanas un civilās aviācijas darbības valsts uzraudzības un gaisa kuģu meklēšanas un glābšanas jomā;
- 18) sadarbojas ar citu valstu valdību pilnvarotām aviācijas institūcijām funkcionālo gaisa telpas bloku izveidē un uzraudzībā;
- 19) nodrošina incidentu izmeklēšanu gadījumos, kad to neveic Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs atbilstoši šā panta trešās daļas 1.punktam.

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs:

- 1) izmeklē civilās aviācijas nelaimes gadījumus, nopietnus incidentus un, ja tas nepieciešams lidojumu drošības uzlabošanai, arī incidentus;
- 2) izstrādā drošuma rekomendācijas civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu cēloņu novēršanai turpmākajā civilās aviācijas darbībā un kontrolē šo lidojumu drošuma rekomendāciju ievērošanu;
- 3) ziņo Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā un citās valstīs notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem;
- 4) ziņo ieinteresēto valstu aviācijas institūcijām, personām un Starptautiskās civilās aviācijas organizācijai (ICAO) par Latvijas Republikas teritorijā notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem.

Aviācijas departamenta, Civilās aviācijas aģentūras un Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja darbiniekam, pildot dienesta pienākumus, ir tiesības netraucēti iekļūt visos civilās aviācijas objektos, kas atrodas Latvijas Republikas teritorijā.

Civilās aviācijas aģentūra var izdot administratīvos aktus par aizliegumu vai ierobežojumu piemērošanu darbībām, kas saistītas ar civilās aviācijas personāla sertificēšanu, Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanu vai civilās aviācijas gaisa kuģu, lidlauku un citu civilās aviācijas objektu un iekārtu ekspluatāciju, lai nodrošinātu Eiropas Savienības tiesību aktos noteikto civilās aviācijas drošības un gaisa kuģu lidojumu drošuma prasību īstenošanu. Administratīvā akta pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

Civilās aviācijas aģentūra Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā privātpersonai ar līgumu var deleģēt izpletņlēcēju desantēšanas, ultravieglā gaisa kuģu ekspluatācijas uzraudzību, ultravieglā gaisa kuģu pilotu un tehniskās apkopes personāla sertificēšanu un motoparaplānu un motodeltāplānu reģistrāciju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.10.1998.](#), [12.06.2003.](#), [22.06.2005.](#), [15.12.2005.](#), [11.05.2006.](#), [29.03.2007.](#), [16.07.2009.](#), [09.06.2011.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

6.1 pants. Civilās aviācijas aģentūras inspektors

Civilās aviācijas aģentūras inspektors ir persona, kas Civilās aviācijas aģentūras vārdā veic šā likuma [6.panta](#) otrajā daļā noteiktās uzraudzības funkcijas.

Civilās aviācijas aģentūras inspektors, pildot dienesta pienākumus, uzrāda inspektora apliecību.

Civilās aviācijas aģentūras inspektora apliecības paraugu apstiprina Ministru kabinets.

([21.03.2013.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

6.2 pants. Civilās aviācijas aģentūras inspektora tiesības

Civilās aviācijas aģentūras inspektoram ir tiesības:

- 1) netraucēti pārbaudīt jebkuru teritoriju, objektu un iekārtu, kas saistīta ar civilās aviācijas darbību vai kas var ietekmēt gaisa kuģu lidojumu drošumu vai civilās aviācijas drošību;
- 2) pieprasīt, lai tiek uzrādīta atļauja, licence, sertifikāts un citi dokumenti, kas personai dod tiesības veikt ar civilo aviāciju saistītas darbības atbilstoši starptautiskajiem tiesību aktiem un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, kā arī, ja nepieciešams, pieprasīt šo dokumentu kopijas;
- 3) sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu un savas kompetences ietvaros pieņemt lēmumu par tiesiskā pienākuma uzlikšanu;
- 4) aizliegt ekspluatēt jebkuru civilās aviācijas objektu, ja pārbaudes laikā konstatēts, ka tas neatbilst Eiropas Savienības tiesību aktos vai Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajam tehniskajam stāvoklim un var radīt draudus gaisa kuģa lidojumu drošumam vai civilās aviācijas drošībai;
- 5) pieprasīt, lai civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpes loceklis, gaisa satiksmes vadības dispečers, gaisa satiksmes informatīvā dienesta operators un gaisa kuģa tehniskās apkopes personāla loceklis uzrāda kvalifikāciju apliecināšu dokumentu un veselības apliecību, ja tā ir nepieciešama;
- 6) aizliegt civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpes loceklim, gaisa satiksmes vadības dispečeram, gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatoram un gaisa kuģa tehniskās apkopes personāla loceklim pildīt savas funkcijas, ja konstatēts, ka viņam nav derīgas kvalifikācijas apliecības vai derīgas veselības apliecības, kā arī tad, ja ir pamatotas aizdomas, ka persona atrodas alkoholisko, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu ietekmē;
- 7) aizliegt civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpes loceklim, gaisa satiksmes vadības dispečeram, gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatoram un gaisa kuģa tehniskās apkopes personāla loceklim pildīt savas funkcijas, ja attiecīgā persona atsakās no pārbaudes, kas nepieciešama, lai noteiktu alkohola koncentrāciju izelpotajā gaisā un konstatētu, vai tā ir lietojusi alkoholu.

Civilās aviācijas aģentūras inspektoram ir tiesības Ministru kabineta noteiktajā kārtībā pārbaudīt civilās aviācijas personālu, lai konstatētu, vai tas ir lietojis alkoholu, narkotiskās, psihotropās vai citas apreibinošas vielas.

([21.03.2013.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

Trešā nodaļa

GAISA KUĢI

7. pants. Gaisa kuģi, kurus reģistrē Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā

Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrē civilās aviācijas gaisa kuģus, kas ir Latvijas Republikas vai citas Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, valsts institūciju, pašvaldību, biedrību, nodibinājumu, komersantu, pilsoņu un Latvijas nepilsoņu īpašumā vai lietošanā, kā arī Latvijas Republikas muitas un robežsardzes dienestu gaisa kuģus.

Izņēmuma kārtā Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā var reģistrēt gaisa kuģus, kuru īpašnieki nav Latvijas Republikas valsts institūcijas, pašvaldības, biedrības vai nodibinājumi, Uzņēmumu reģistrā reģistrēti komersanti un Latvijas pilsoņi, bet kurus regulāri izmanto lidojumiem no Latvijas Republikas teritorijas.

Ieķīlātu gaisa kuģi Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrē, kā arī izdara grozījumus reģistrācijas datus tikai ar kreditora (kreditoru) rakstveida piekrišanu.

Šā panta prasībām atbilstošos gaisa kuģus Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrē, ievērojot šā likuma [9. panta](#) pirmās daļas noteikumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [30.10.1997.](#), [22.06.2005.](#), [15.12.2005.](#) un [11.05.2006.](#) likumu, kas stājas spēkā 13.06.2006.)

8. pants. Gaisa kuģi, kurus reģistrē Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistra pielikumā

(Izslēgts ar [11.05.2006.](#) likumu, kas stājas spēkā 13.06.2006.)

9. pants. Gaisa kuģa reģistrācijas nosacījumi un kārtība

Gaisa kuģi Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrē, ja:

- 1) Civilās aviācijas aģentūrai ir iesniegts gaisa kuģa īpašnieka vai ekspluatanta rakstveida pieteikums;
- 2) gaisa kuģis ir izslēgts no citas valsts gaisa kuģu reģistra vai nav bijis reģistrēts;
- 3) ir dokuments, kas apliecina, ka gaisa kuģis ir konstruēts un būvēts, ievērojot normas, kuras nosaka gaisa kuģa derīgumu lidojumiem (gaisa kuģa tipa sertifikāts, citas valsts izsniegta apliecība par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem vai eksportapliecība, kompetentas komisijas atzinums par amatieru būvēta gaisa kuģa derīgumu lidojumiem u. c.);
- 4) gaisa kuģis atbilst Latvijas Republikas tiesību aktos noteiktajām lidojuma derīguma un vides aizsardzības prasībām, ja tās nenosaka Eiropas Savienības tiesību akti, vai Eiropas Savienības tiesību aktos noteiktajām lidojuma derīguma un vides aizsardzības prasībām.

Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrācijas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) un [11.05.2006.](#) likumu, kas stājas spēkā 13.06.2006.)

9.1 pants. Gaisa kuģa īpašnieka un ekspluatanta atbildība

Gaisa kuģa īpašniekam un ekspluatantam aizliegts nodot gaisa kuģi lidojumu veikšanai personai, kurai nav civilās aviācijas gaisa kuģa lidojumu apkalpes locekļa apliecības ar atbilstošu kvalifikācijas atzīmi un kura nav apdrošināta saskaņā ar šā likuma [111.pantu](#).

([21.03.2013.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

10. pants. Gaisa kuģa reģistrācijas apliecība

Pēc gaisa kuģa reģistrācijas Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā Civilās aviācijas aģentūra izsniedz gaisa kuģa reģistrācijas apliecību.

(*Otrā daļa izslēgta ar 29.03.2007. likumu.*)

Ja gaisa kuģa reģistrācijas apliecība nozaudēta vai kļuvusi nederīga, Civilās aviācijas aģentūra var izsniegt tās dublikātu.

Ja mainīties Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrētā gaisa kuģa īpašnieks vai gaisa kuģis ir izslēgts no minētā reģistra, gaisa kuģa reģistrācijas apliecība jānodod Civilās aviācijas aģentūrai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#), [26.10.2006.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

11. pants. Nacionālā zīme un reģistrācijas zīme

Gaisa kuģim, kas reģistrēts Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā, piešķir nacionālo zīmi un reģistrācijas zīmi.

Nacionālo zīmi un reģistrācijas zīmi uz gaisa kuģa atveido Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Uz gaisa kuģa var atveidot aviokompānijas emblēmu un citus simbolus, kas reģistrēti Civilās aviācijas aģentūrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

12. pants. Pienākums ziņot par pārmaiņām Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistram sniegtajā informācijā

Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrētā gaisa kuģa īpašniekam ir pienākums ziņot Civilās aviācijas aģentūrai par kreditora (kreditoru) tiesībām vai pārmaiņām īpašuma tiesībās uz reģistrēto gaisa kuģi, kā arī par citām pārmaiņām Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistram sniegtajā informācijā ne vēlāk kā piecu dienu laikā no brīža, kad notikušas šajā pantā minētās pārmaiņas.

Personai, kura ekspluatē Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrēto gaisa kuģi, pamatojoties uz īres līgumu, kas noslēgts ar ārvalsts juridiskajām vai fiziskajām personām, jāievēro šā panta pirmās daļas prasības, kā arī jāziņo par grozījumiem gaisa kuģa īres līgumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

13. pants. Gaisa kuģa izslēgšana no Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistra

Gaisa kuģi no Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistra izslēdz:

- 1) pēc gaisa kuģa īpašnieka lūguma;
- 2) ja īpašuma tiesības vai lietošanas tiesības uz gaisa kuģi neatbilst šā likuma [7. panta](#) noteikumiem;
- 3) ja gaisa kuģis tiek reģistrēts Latvijas Republikas militārās aviācijas gaisa kuģu reģistrā;
- 4) ja pēdējo triju gadu laikā nav izsniegta, pagarināta vai atzīta par Latvijas Republikas teritorijā spēkā esošu citas valsts izsniegta apliecība par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem un ja gaisa kuģa īpašnieks Ministru kabineta noteiktajā laikā nav pierādījis, ka gaisa kuģis lidojumiem ir derīgs;
- 5) ja gaisa kuģis cietis nelaimes gadījumā un tā meklēšana saskaņā ar šā likuma [69. panta](#) noteikumiem ir pārtraukta.

Ieķīlātu gaisa kuģi no Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistra izslēdz tikai ar kreditora (kreditoru) rakstveida piekrišanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#), [26.10.2006.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

13.1 pants. Sadarbības līgums par gaisa kuģa ekspluatācijas uzraudzību

Civilās aviācijas aģentūra saskaņā ar 1944.gada 7.decembra Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 83.bis pantu var slēgt sadarbības līgumu ar citu valstu civilās aviācijas uzraugošo iestādi par gaisa kuģa ekspluatācijas uzraudzību.

([21.03.2013.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

14. pants. Atļauja veikt lidojumus

Latvijas Republikas gaisa telpā lidojumi ir atļauti tādām gaisa kuģim, kurš reģistrēts Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā, Latvijas Republikas militārās aviācijas gaisa kuģu reģistrā vai citas valsts reģistrā un uz kura ir gaisa kuģa reģistrētājvalsts noteikumiem atbilstoša nacionālā zīme un reģistrācijas zīme.

Lidojumus ar gaisa kuģi, kurš nav reģistrēts šā panta pirmajā daļā noteiktajos reģistros vai uz kura nav gaisa kuģa reģistrētājvalsts noteikumiem atbilstošas nacionālās zīmes un reģistrācijas zīmes, veic tikai ar Civilās aviācijas aģentūras atļauju un saskaņojot ar Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#), [26.10.2006.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

15. pants. Normas, kas nosaka gaisa kuģa derīgumu lidojumiem

(Izslēgts ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

16. pants. Gaisa kuģa atzišana par derīgu lidojumiem

Kritērijus un kārtību, kādā gaisa kuģis atzīstams par derīgu lidojumiem un kādā izsniedzama vai pagarināma apliecība par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem, nosaka Ministru kabinets.

([15.12.2005.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

17. pants. Apliecība par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem

(Izslēgts ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

18. pants. Ārvalstīs izsniegtās apliecības par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem atzišana par spēkā esošu

(Pirmā daļa izslēgta ar [15.12.2005.](#) likumu.)

Civilās aviācijas aģentūra var pārbaudīt citā valstī reģistrēta gaisa kuģa derīgumu lidojumiem, ja:

- 1) ir šaubas par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem;
- 2) to lūdz gaisa kuģa īpašnieks vai ekspluatants;
- 3) to pieprasa gaisa kuģa reģistrētājvalsts civilās aviācijas aģentūra vai cita tās pilnvarota institūcija.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

19. pants. Apliecības par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem atzišana par spēkā neesošu

Latvijas Republikas teritorijā apliecība par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem nav spēkā, ja:

- 1) izbeidzies apliecības derīguma termiņš;
- 2) gaisa kuģis ir guvis bojājumu, kura dēļ tas neatbilst Latvijas Republikā piemērojamām normām, kas nosaka gaisa kuģa derīgumu lidojumiem;
- 3) gaisa kuģis netiek ekspluatēts vai tā tehniskā apkope (remonts) nav veikta saskaņā ar Ministru kabineta noteikto kārtību;
- 4) atzīts par nederīgu gaisa kuģa tipa sertifikāts, kas nosaka šā tipa gaisa kuģu derīgumu lidojumiem.

Ar Civilās aviācijas aģentūras direktora rīkojumu apliecība par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem tiek atzīta par spēkā neesošu, ja:

- 1) Civilās aviācijas aģentūra pārbaudot gaisa kuģa derīgumu lidojumiem vai citādi konstatē, ka tas lidojumiem nav derīgs;
- 2) notikušas pārmaiņas īpašuma tiesībās uz gaisa kuģi;
- 3) apliecība nozaudēta vai kļuvusi lietošanai nederīga.

Šā panta otrās daļas 1. punktā paredzētajā gadījumā apliecību atzīst par spēkā neesošu līdz brīdim, kad saskaņā ar šā likuma [16. panta](#) noteikumiem gaisa kuģis tiek atzīts par lidojumiem derīgu.

Apliecība par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem, kura ar Civilās aviācijas aģentūras direktora rīkojumu atzīta par spēkā neesošu, jānodod Civilās aviācijas aģentūrai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

20. pants. Sertifikāts par gaisa kuģa atbilstību vides aizsardzības prasībām

(Izslēgts ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

21. pants. Pienākums uzturēt gaisa kuģi atbilstoši to normu prasībām, kas nosaka gaisa kuģa derīgumu lidojumiem

(Izslēgts ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

22. pants. Tiesības būvēt gaisa kuģi un veikt tā tehnisko apkopi (remontu)

Gaisa kuģu būvēšana un pārbūvēšana, atsevišķu gaisa kuģa daļu, ierīču un palīgierīču izgatavošana un gaisa kuģu tehniskā apkope (remonts) veicama Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Šā panta pirmās daļas noteikumi neattiecas uz nerūpnieciskas (amatieru) būves gaisa kuģa būvēšanu, pārbūvēšanu un tā atsevišķu daļu, ierīču un palīgierīču izgatavošanu. Šāda gaisa kuģa derīgumu lidojumiem nosaka saskaņā ar šā likuma [16. panta](#) noteikumiem, bet tā tehnisko apkopi (remontu) veic personas, kas Civilās aviācijas aģentūrā saņēmušas attiecīgu atļauju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.10.1998.](#) un [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

Ceturtnā nodaļa

LIDLAKI UN GAISA TRASES

23. pants. Lidlauka izveidošana

Civilās aviācijas lidlauka izveidošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

([11.05.2006.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [26.10.2006.](#) likumu, kas stājas spēkā 09.11.2006.)

23.¹ pants. Valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauks

Valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauks var būt valsts, pašvaldības vai arī privātpersonas īpašums. Valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauka statusu piešķir Ministru kabinets.

Valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauka teritorijas (arī turpmākajai attīstībai nepieciešamās teritorijas) robežas un teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu nosaka Ministru kabinets. Vietējā pašvaldība, izstrādājot teritorijas plānojumus vai to grozījumus, tajos attēlo noteiktās valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauka teritorijas robežas un Ministru kabineta noteikto teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu.

Ja īpašnieks atsavina nekustamo īpašumu, kas iekļauts šā panta otrajā daļā minētā valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauka teritorijas (arī turpmākajai attīstībai nepieciešamās teritorijas) robežās, un valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauks pieder:

- 1) kapitālsabiedrībai, kurā valstij ir izšķiroša ietekme, — valstij ir pirmpirkuma tiesības;
- 2) kapitālsabiedrībai, kurā pašvaldībai ir izšķiroša ietekme, — šai pašvaldībai ir pirmpirkuma tiesības.

Kārtību, kādā valsts un pašvaldība izmanto pirmpirkuma tiesības valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauka teritorijā (arī turpmākajai lidlauka attīstībai nepieciešamajā teritorijā), nosaka Ministru kabinets.

([13.03.2008.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [30.09.2010.](#) un [09.06.2011.](#) likumu, kas stājas spēkā 30.06.2011.)

24. pants. Civilās aviācijas lidlauka ekspluatācijas nosacījumi

Civilās aviācijas lidlauka ekspluatācija atļauta tikai tad, ja tas atbilst šā likuma [27.](#) un [62.](#) panta noteikumiem un Ministru kabineta noteiktajām prasībām un ja ir izsniegta apliecība par civilās aviācijas lidlauka derīgumu ekspluatācijai.

Civilās aviācijas lidlauka ekspluatācijas kārtību nosaka Ministru kabinets.

([15.12.2005.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [26.10.2006.](#) likumu, kas stājas spēkā 09.11.2006.)

24.1 pants. Civilās aviācijas lidlaukos noteiktie gaisa kuģu ekspluatācijas ierobežojumi

Gaisa kuģu ekspluatācijas ierobežojumus civilās aviācijas lidlaukos atbilstoši vides aizsardzības prasībām nosaka Ministru kabinets.

([15.12.2005.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [26.10.2006.](#) likumu, kas stājas spēkā 09.11.2006.)

25. pants. Apliecība par civilās aviācijas lidlauka derīgumu ekspluatācijai

Apliecību par civilās aviācijas lidlauka derīgumu ekspluatācijai izsniedz un pagarina Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Apliecība par civilās aviācijas lidlauka derīgumu ekspluatācijai nav spēkā, ja izbeidzies šīs apliecības derīguma termiņš vai tiek pārkāpta Ministru kabineta noteiktā civilās aviācijas lidlauka ekspluatācijas kārtība.

(*Trešā daļa izslēgta ar [15.12.2005.](#) likumu.*)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#), [26.10.2006.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

26. pants. Lidlauka marķēšana

(Izslēgts ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

27. pants. Prasības, kādām jāatbilst civilās aviācijas lidlaukam, no kura veic gaisa pārvadājumus

Civilās aviācijas lidlaukā, no kura veic gaisa pārvadājumus, jābūt ēkām un citiem objektiem, lai nodrošinātu ar pasažieru, bagāžas, kravas un pasta gaisa pārvadājumiem saistīto operāciju veikšanu un citu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši Latvijas Republikā noteiktajiem standartiem.

Šā panta pirmajā daļā minētajā civilās aviācijas lidlaukā jābūt attiecīgām iekārtām un sistēmām un īpaši sagatavotam personālam, lai atbilstoši Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) izstrādātajiem standartiem un rekomendācijām novērstu nelikumīgas iejaukšanās aktus civilās aviācijas darbībā un nodrošinātu šā likuma [57.panta](#) pirmajā daļā paredzēto civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumu veikšanu.

Civilās aviācijas lidlaukā, no kura veic starptautiskos lidojumus, papildus jāveic pasākumu komplekss, lai nodrošinātu gaisa kuģu, to apkalpiju un pasažieru, kas ierodas Latvijas Republikā vai to atstāj, kā arī Latvijas Republikā ar gaisa kuģiem ievestās un no tās izvedamās mantas sanitāro, karantīnas, muitas un robežas (pasu) un citu kontroli atbilstoši Latvijas Republikas likumdošanas aktu prasībām un to starptautisko līgumu prasībām, kuru dalībniece ir Latvijas Republika.

Kārtību, kādā piešķir pieeju lidlauka sniegto pakalpojumu tirgum Latvijas Republikas lidostās, nosaka Ministru kabinets.

Civilās aviācijas lidlaukus, kuros civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumi tiek finansēti no valsts budžetā šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem, nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [16.09.2004.](#), [11.05.2006.](#), [26.10.2006.](#), [13.03.2008.](#) un [01.12.2009.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

27.1 pants. Nodeva par pasažieru izlidošanu

(Izslēgts ar [16.07.2009.](#) likumu, kas stājas spēkā 13.08.2009.)

27.2 pants. Sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistību uzlikšana lidostai

Sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistības ir tieši saistītas ar lidlauka pamatdarbību un ietver:

1) infrastruktūras būvju (skrejceļa, termināļa, skrejceļa pievadceļu, perona, gaisa satiksmes vadības torņa u.c.) būvniecību, tai skaitā nepieciešamās zemes iegādi un lidlauka aprīkojuma nodrošināšanu, kas ietver arī tiešās palīdzības sniegšanai nepieciešamo aprīkojumu;

2) infrastruktūras ekspluatāciju, kas ietver lidlauka pārvaldību un uzturēšanu;

3) lidlauka papildu pakalpojumu (lidlauka infrastruktūras izmantošanas, ugunsdzēsības, ātrās palīdzības, drošības un citu lidlauka papildu pakalpojumu) sniegšanu.

Lai nodrošinātu noteiktu regulāro gaisa pārvadājumu apjomu un lidojumu regularitāti, valsts vai pašvaldība var uzlikt par pienākumu lidostām izpildīt šā panta pirmajā daļā minētās sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistības un ir tiesīgas kompensēt lidostai izmaksas, kas tai rodas, izpildot uzliktās sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistības. Nosakot kompensācijas apmēru, ņem vērā ienākumus, ko pakalpojuma sniedzējs saņēmis par pakalpojuma īstenošanu.

Kārtību, kādā lidostai uzliedzamas sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistības, un kārtību, kādā nosakāma un sedzama kompensācija par izmaksām, kuras lidostai rodas, izpildot uzliktās sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistības, nosaka Ministru kabinets.

([09.06.2011.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2011.)

28.pants. Maksa par aeronavigācijas pakalpojumu un civilās aviācijas lidlaukā sniegto pakalpojumu izmantošanu

Ministru kabinets nosaka valsts akciju sabiedrības "Latvijas gaisa satiksme" aeronavigācijas pakalpojumu maksas noteikšanas un iekasēšanas kārtību, kā arī atbrīvojumus no aeronavigācijas pakalpojumu maksas. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā militārie gaisa kuģi atbrīvojami no aeronavigācijas pakalpojumu maksas.

Ministru kabinets nosaka valsts akciju sabiedrības "Latvijas gaisa satiksme" iekasētās aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtību.

Ministru kabinets nosaka maksu par šādiem valsts nozīmes civilās aviācijas lidlaukā sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī tās iekasēšanas un izlietošanas kārtību, norādot pakalpojumus, kas ietverti attiecīgajā maksā, un atbrīvojumus no tās:

1) gaisa kuģu pacelšanās un nosēšanās maksa;

2) maksa par gaisa kuģu stāvēšanu operatīvajā gaisa kuģu stāvvietā uz laiku, kurā tiek veikta gaisa kuģa apkalpošana pirms vai pēc lidojuma;

3) pasažieru apkalpošanas maksa;

4) maksa par drošības un glābšanas pasākumiem, tai skaitā maksa par gaisa kuģu lidojumu drošuma un civilās aviācijas drošības uzraudzības nodrošināšanu.

Maksu par pakalpojumiem, kas nav ietverti šā panta trešajā daļā, nosaka attiecīgā pakalpojuma sniedzējs.

Maksu par pašvaldības īpašumā esošā valsts nozīmes civilās aviācijas lidlaukā, kā arī civilās aviācijas lidlaukā sniegtajiem pakalpojumiem un šīs maksas sadales kārtību nosaka attiecīgā pašvaldība.

Attiecībā uz lidlaukiem, kuros gada laikā apkalpoto pasažieru skaits pārsniedz piecus miljonus, vai, ja tādu nav, uz lidlauku ar lielāko pasažieru skaitu valstī Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā tiek noteikta un mainīta lidlaukā sniegto pakalpojumu maksa.

([09.06.2011.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2011.)

29. pants. Kārtība, kādā civilās aviācijas lidlauku izmanto militārā aviācija, un kārtība, kādā militāro lidlauku izmanto civilā aviācija

Kārtību, kādā civilās aviācijas lidlauku izmanto Latvijas Republikas militārā aviācija, un kārtību, kādā militārās aviācijas lidlauku izmanto civilā aviācija, nosaka Latvijas Republikas Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [26.10.2006.](#) likumu, kas stājas spēkā 09.11.2006.)

Piektā nodaļa

CIVILĀS AVIĀCIJAS PERSONĀLS

30. pants. Civilās aviācijas personālam izvirzāmās prasības

Civilās aviācijas personālam ir jābūt speciāli sagatavotam ar tā funkciju pildīšanai atbilstošu kvalifikāciju un pieredzi, bet atsevišķu kategoriju civilās aviācijas personāla veselības stāvoklim jāatbilst noteiktām prasībām.

Civilās aviācijas personālam izvirzāmās prasības nosaka Ministru kabinets.

Gaisa kuģu apkalpes locekļu darba un atpūtas laika organizēšanas un ievērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#), [13.03.2008.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

30.1 pants. Civilās aviācijas personāla veselības stāvokļa izvērtēšana

Civilās aviācijas personāla un uz civilās aviācijas personāla apliecības saņemšanu pretendējošu personu veselības stāvoklim jāatbilst noteiktām prasībām.

Civilās aviācijas personāls iziet veselības pārbaudi ārstniecības iestādē vai pie aviācijas medicīnas eksperta un saņem veselības apliecību Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Aviācijas medicīnas centrus un aviācijas medicīnas ekspertus sertificē Civilās aviācijas aģentūra Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

([16.07.2009.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.08.2009.)

31. pants. Civilās aviācijas personāla sagatavošana

Civilās aviācijas personāla sagatavošanas, pārkvalifikācijas un kvalifikācijas celšanas valsts uzraudzību veic Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija un Civilās aviācijas aģentūra.

Profesionālās pilnveides izglītības programmas speciālajās aviācijas disciplīnās apstiprina Civilās aviācijas aģentūra.

Tiesības sagatavot un pārkvalificēt civilās aviācijas personālu, kā arī celt tā kvalifikāciju ir fiziskajām un juridiskajām personām un iestādēm, kas sertificētas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

31.1 pants. Profesionālās apmācības un kvalifikācijas paaugstināšanas izdevumu apmaksā

Civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpes loceklis (darbinieks) un gaisa pārvadātājs (darba devējs), kā arī gaisa satiksmes vadības dispečers (darbinieks) un aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs (darba devējs) ir tiesīgi slēgt vienošanos par to izdevumu atmaksu darba devējam, kuri saistīti ar profesionālo apmācību vai kvalifikācijas paaugstināšanu gadījumos, kad 5 gadu laikā pēc šo izdevumu segšanas tiek pārtrauktas darba tiesiskās attiecības saskaņā ar Darba likuma 100.pantu vai 101.panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4. un 5.punktu.

([13.03.2008.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [12.02.2009.](#) likumu, kas stājas spēkā 11.03.2009.)

31.2 pants. Mācību un pārbaudes lidojumu veikšana

Lai iegūtu civilās aviācijas gaisa kuģa lidojumu apkalpes locekļa apliecību, noteiktās kvalifikācijas atzīmi, pagarinātu apliecības derīguma termiņu vai apliecību atjaunotu, persona veic mācību un pārbaudes lidojumus saskaņā ar Civilās aviācijas aģentūras apstiprinātu profesionālās pilnveides izglītības programmu vai pārbaudes programmu.

Lidojumu instruktors vai lidojumu eksaminētājs ir atbildīgs par gaisa kuģa ekspluatācijas noteikumu ievērošanu un lidojumu drošumu mācību un pārbaudes lidojumu laikā.

([21.03.2013.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

32.pants. Civilās aviācijas personāla apliecība

Civilās aviācijas personāla loceklim atbilstoši viņa specialitātei, sagatavotības pakāpei un pieredzei izsniedz attiecīgu civilās aviācijas personāla apliecību un piešķir kvalifikāciju, kuru apliecina, izdarot attiecīgu atzīmi civilās aviācijas personāla apliecībā.

Civilās aviācijas personāla loceklim izsniegto apliecību ar Civilās aviācijas aģentūras direktora lēmumu var atzīt par nederīgu, ja tiek konstatēts, ka persona, kurai izsniegta apliecība, neatbilst noteiktām prasībām. Šāda apliecība jānodod Civilās aviācijas aģentūrai.

Kārtību, kādā Civilās aviācijas aģentūra atzīst par Latvijas Republikas teritorijā derīgu citas valsts izsniegtu civilās aviācijas personāla apliecību, nosaka Ministru kabinets.

Kārtību, kādā izsniedzama vai pagarināma civilās aviācijas personāla apliecība, nosaka Ministru kabinets.

([21.03.2013.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

33.pants. Civilās aviācijas personāla pienākumi

Civilās aviācijas personāls, pildot savas funkcijas, ievēro nacionālo normatīvo aktu, Latvijas Republikai saistošu starptautisko līgumu un Eiropas Savienības normatīvo aktu prasības.

([15.12.2005.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

34.pants. Aizliegums civilās aviācijas personālam pildīt tam noteiktās funkcijas

Civilās aviācijas personāla loceklim ir aizliegts pildīt viņam noteiktās funkcijas, ja viņš:

- 1) nevar uzrādīt attiecīgu civilās aviācijas personāla apliecību vai tajā trūkst noteiktās kvalifikācijas atzīmes, kas ļauj pildīt šādas funkcijas, vai noteiktā laikā nav pārbaudīta civilās aviācijas personāla locekļa atbilstība attiecīgajai kvalifikācijai;
- 2) ir slims, noguris vai citu apstākļu dēļ nevar pildīt savas funkcijas, garantējot gaisa kuģa lidojumu drošumu un civilās aviācijas drošību;
- 3) atrodas alkoholisko vielu ietekmē un alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,2 promiles;
- 4) atrodas narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu ietekmē.

Civilās aviācijas personāla loceklim, pildot viņam noteiktās funkcijas, pēc Civilās aviācijas aģentūras inspektora pieprasījuma ir pienākums uzrādīt civilās aviācijas personāla apliecību un veselības apliecību, ja tā ir nepieciešama.

Ja civilās aviācijas personāla loceklis pilda savas funkcijas, neievērojot šā panta pirmās daļas 2.punkta prasības, Civilās aviācijas aģentūras inspektors var pieņemt lēmumu uz noteiktu laiku līdz konstatēto apstākļu novēršanai aizliegt attiecīgajam civilās aviācijas personāla loceklim turpināt savu funkciju izpildi.

Ja civilās aviācijas personāla loceklis pilda savas funkcijas, neievērojot šā panta pirmās daļas 1., 3. vai 4.punkta prasības, Civilās aviācijas aģentūra var pieņemt lēmumu par viņam izsniegtās civilās aviācijas personāla apliecības anulēšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

([21.03.2013.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

35. pants. Gaisa kuģa apkalpe

(Izslēgts ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

36. pants. Gaisa kuģa kapteinis

Civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpes darbu vada gaisa kuģa kapteinis. Ja civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpes sastāvā ir tikai viens pilots, viņš ir arī gaisa kuģa kapteinis.

Ja gaisa kuģa kapteinis veselības stāvokļa dēļ lidojuma laikā nevar pildīt savus pienākumus, gaisa kuģa kapteiņa tiesības pārņemt un viņa pienākumus pilda otrais pilots.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

37. pants. Gaisa kuģa kapteiņa pienākumi

Gaisa kuģa kapteiņa pienākums ir:

- 1) vadīt civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpes darbu tā, lai tiktu garantēts gaisa kuģa lidojuma drošums un ievēroti šā likuma un citu Latvijas Republikas likumu noteikumi, kā arī nolikumu, instrukciju un citu normatīvo aktu prasības;
 - 2) veikt pasākumus, lai novērstu briesmas, kas draud viņa vadītajam gaisa kuģim, vai glābtu tā pasažierus, ievainotos apkalpes locekļus, gaisa kuģi, tā dokumentāciju un mantu, kas tajā atrodas, kā arī sniegtu medicīnisko palīdzību ievainotajiem, ja gaisa kuģis cietis nelaimes gadījumā;
 - 3) nekavējoties noraidīt gaisa satiksmes vadības dienesta dispečeram briesmu signālus, kas uztverti no cita gaisa kuģa, jūras vai iekšējās (upju) kuģniecības kuģa, kā arī ziņot, ja ir pamanīti kuģu nelaimes gadījumi, stihiskas nelaimes, briesmās esoši cilvēki, atzīmēt kartē to koordinātes un sniegt palīdzību, kādu var sniegt, neapdraudot vadīto gaisa kuģi, apkalpi un pasažierus;
 - 4) nekavējoties ziņot Civilās aviācijas aģentūrai par gadījumiem, kad izmantotas šā likuma [38. panta](#) 3. punktā paredzētās tiesības.
- (Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

38. pants. Gaisa kuģa kapteiņa tiesības

Lai pildītu šā likuma [37. pantā](#) paredzētos gaisa kuģa kapteiņa pienākumus, gaisa kuģa kapteinim ir tiesības:

- 1) pieņemt galīgo lēmumu par gaisa kuģa pacelšanos, lidojuma turpināšanu vai nosēšanos paredzētajā lidojuma galapunktā vai rezerves lidlaukā;
 - 2) atlikt gaisa kuģa izlidošanu uz laiku vai atteikties no lidojuma, ja gaisa kuģa tehniskā gatavība, lidojuma organizācija vai meteoroloģiskie apstākļi negarantē gaisa kuģa lidojuma drošumu;
 - 3) gadījumā, kad gaisa kuģa lidojuma drošums ir acīm redzami apdraudēts, vai arī nolūkā glābt gaisa kuģī esošo cilvēku dzīvību pieņemt šādus lēmumus:
 - a) par lidojuma turpināšanu, atkāpjoties no lidojuma plāna un gaisa satiksmes vadības dienesta dispečera norādījumiem, bet pēc iespējas saskaņā ar lidojuma noteikumiem un informējot par to attiecīgo gaisa satiksmes vadības dienesta dispečeru,
 - b) par lidojuma turpināšanu vai nosēšanos sliktākos meteoroloģiskos apstākļos, nekā paredz noteiktais meteoroloģiskais minimums,
 - c) par lidojuma pārtraukšanu un piespiedu nosēšanos;
 - 4) gaisa kuģa lidojuma drošuma interesēs savas kompetences ietvaros dot jebkurai personai, kas atrodas gaisa kuģī, obligāti pildāmus norādījumus un piemērot visus nepieciešamos līdzekļus, lai pārtrauktu jebkuru personas rīcību, kura acīm redzami apdraud gaisa kuģa lidojuma drošumu, un pēc gaisa kuģa nosēšanās nodot šo personu kompetentām iestādēm, kā arī lūgt pasažieru palīdzību, lai panāktu, ka šajā punktā minētā persona izpilda tai dotos norādījumus;
 - 5) ja nepieciešams, organizēt pasažieru, viņiem klātesošo mantu un bagāžas pārbaudi gaisa kuģa lidojuma laikā.
- Ārvalsts gaisa kuģa kapteinim ir šajā pantā paredzētās tiesības, ja par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem atbildīgās valsts likumdošanas akti neparedz citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

Sestā nodaļa

LATVIJAS REPUBLIKAS GAISA Telpas

IZMANTOŠANAS KĀRTĪBA UN LIDOJUMU VEIKŠANA

39. pants. Latvijas Republikas gaisa telpas pārvaldība

Lai organizētu šā likuma [40.pantā](#) minēto darbību un nodrošinātu gaisa telpas pārvaldību, izveido tādu Latvijas Republikas gaisa telpas struktūru, kas atbilst Eiropas Savienības tiesību aktos noteiktajiem elastīgas gaisa telpas izmantošanas principiem.

Ministru kabinets nosaka:

- 1) Latvijas Republikas gaisa telpas struktūru un tās mainīšanas kārtību;
- 2) Latvijas Republikas gaisa telpas pārvaldības kārtību.

Civilās aviācijas aģentūra nosaka Rīgas lidojumu informācijas rajonā pieņemamo gaisa kuģa lidojumu drošuma līmeni un regulāri veic uzraudzību attiecībā uz šajā jomā noteikto prasību ievērošanu, nodrošinot gaisa kuģa lidojumu drošuma līmeņa atbilstību starptautisko tiesību aktu un Latvijas normatīvo aktu prasībām.

([16.07.2009.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

40. pants. Ar Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanu saistīta darbība

Par darbību, kas saistīta ar Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanu, uzskata:

- 1) gaisa kuģu lidojumus;
- 2) visu veidu darbību, kas saistīta ar materiālo objektu pacelšanu, pārvietošanu vai nolaišanos gaisa telpā;
- 3) šaušanu, kas var apdraudēt gaisa kuģu un citu materiālo objektu lidojumu drošību;
- 4) spridzināšanas darbus, kas var apdraudēt gaisa kuģu un citu materiālo objektu lidojumu drošību;
- 5) izpletņlēcēju desantēšanu.

Šā panta pirmajā daļā paredzētās darbības un citas darbības, kas var radīt draudus gaisa kuģu un citu materiālo objektu lidojumu drošumam, drīkst veikt tikai pēc attiecīgas atļaujas saņemšanas. Šo darbību veikšanas kārtību, kā arī attiecīgās atļaujas izsniegšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. (*Trešā daļa izslēgta ar [15.12.2005.](#) likumu.*)

Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā starptautisko publisko tiesību subjektiem piešķir atļauju izmantot Latvijas gaisa telpu publisko funkciju veikšanai paredzēto ārvalstu gaisa kuģu lidojumiem 1944.gada 7.decembra Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 3.panta izpratnē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.10.1998.](#), [16.09.2004.](#), [22.06.2005.](#), [15.12.2005.](#), [29.03.2007.](#), [07.06.2007.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

41.pants. Gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objektu būvniecības, ierīkošanas, izvietojuma un apzīmēšanas kārtība

Papildus citu normatīvo aktu prasību izpildei saņemama Civilās aviācijas aģentūras atļauja būvēt, ierīkot un izvietot šādus gaisa kuģu lidojumu drošumam potenciāli bīstamus objektus:

- 1) kuri ir sprādzienbīstami un kuri ir redzamo lāzerstaru izstarotāji;
- 2) kuri var radīt traucējumus gaisa kuģu lidojumu nodrošināšanai nepieciešamo radiotehnisko līdzekļu darbā;
- 3) kuru augstums virs to atrašanās vietas reljefa sasniedz 100 metrus un vairāk un kuri neatradīsies šīs daļas 4. un 5.punktā minētajās vietās;
- 4) kuru absolūtais augstums par 30 metriem un vairāk pārsniedz lidlauka kontrolpunkta absolūto augstumu, — piecu kilometru rādiusā no tā — vai kuri sasniedz vai pārsniedz jebkuru lidlauka šķēršļu ierobežošanas virsmu;
- 5) kuri neatkarīgi no to augstuma atradīsies gaisa kuģu pacelšanās vai nosēšanās sektorā, — divu kilometru attālumā no skrejceļa tuvākā sliekšņa (atļauja jāsaņem arī tad, ja šajās vietās stāda kokus);
- 6) kuri samazina vai var samazināt redzamību gaisa kuģu pacelšanās vai nosēšanās sektorā;
- 7) jebkuru gaismas avotu, kurš netiek izmantots aeronavigācijai, ja tas atradīsies gaisa kuģu pacelšanās vai nosēšanās sektorā un var apdraudēt gaisa kuģu lidojumu drošumu, — piecu kilometru attālumā no skrejceļa tuvākā sliekšņa;

8) kuri veicina vai var veicināt putnu masveidīgu pulcēšanos (pastāvīgs barības avots un ligzdošanas vietas), — 15 kilometru rādiusā no lidlauka kontrolpunkta.

Gadījumos, kad atbilstoši normatīvajiem aktiem objektu būvniecību, ierīkošanu vai izvietojumu nepieciešams saskaņot ar pašvaldību, Civilās aviācijas aģentūras atļauju būvēt, ierīkot un izvietot gaisa kuģu lidojumu drošumam potenciāli bīstamus objektus pieprasa attiecīgā pašvaldība. Pārējos gadījumos Civilās aviācijas aģentūras atļauju pieprasa objekta īpašnieks vai lietotājs.

Kārtību, kādā pieprasa un saņem Civilās aviācijas aģentūras atļauju būvēt, ierīkot, izvietot gaisa kuģu lidojumu drošumam potenciāli bīstamus objektus, nosaka Ministru kabinets.

Kārtību, kādā tiek veikta gaisa kuģu lidojumiem bīstamu objektu uzskaitē, nosaka Ministru kabinets.

Personas, kas Latvijas Republikas teritorijā uzbūvējušas, ierīkojušas vai izvietojušas šā panta pirmajā daļā minētos objektus, pārkāpjot šā likuma normas un Ministru kabineta noteikto kārtību, saskaņā ar attiecīgās pašvaldības lēmumu noteiktajā termiņā par saviem līdzekļiem tos nojauc, pārveido vai pārvieto uz citu vietu, bet attiecībā uz šā panta pirmās daļas 1., 2., 6., 7. un 8.punktā minētajiem objektiem nekavējoties pārtrauc gaisa kuģu lidojumu drošumu apdraudošo darbību. Ja pašvaldības lēmums līdz noteiktajam laikam nav izpildīts, pašvaldība organizē objekta nojaukšanu, pārveidošanu vai pārvietošanu. Visus izdevumus, kas saistīti ar minētajām darbībām, sedz objekta īpašnieks.

Objektu īpašnieki un valdītāji Ministru kabineta noteiktajā kārtībā marķē un aprīko ar aizsarggaismām objektus, kuru augstums virs to atrašanās vietas reljefa sasniedz 100 metrus un vairāk, kā arī šā panta pirmās daļas 4. un 5.punktā minētos objektos.

Pilsētu un citu apdzīvoto vietu projektēšana, būvniecība un atīstīšana, kā arī rūpniecības, lauksaimniecības un citu objektu būvniecība un rekonstrukcija lidlaukam blakus esošajā teritorijā, virs kuras atrodas lidlauka satiksmes zona, ir veicama, ievērojot gaisa kuģu lidojumu drošuma prasības, ņemot vērā iespējamo aviācijas kaitīgo iedarbību uz personu veselību un vidi.

Lidlauka tuvumā aizliegts izvietot jebkādas zīmes, kas ir līdzīgas lidlauka marķēšanas zīmēm un ierīcēm un var maldināt gaisa kuģa apkalpi lidojuma laikā.

([11.05.2006.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [26.10.2006.](#), [29.03.2007.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

41.¹ pants. Informācijas sniegšana par zemo lidojumu veikšanai potenciāli bīstamiem objektiem

Ministru kabineta noteiktajā kārtībā būvvaldes informē Nacionālos bruņotos spēkus par izdotajām būvatļaujām tādiem objektiem, kuru plānotais augstums virs to atrašanās vietas reljefa pārsniedz 60 metrus, bet nepārsniedz 100 metrus.

Valsts akciju sabiedrība "Elektronisko sakaru direkcija" informāciju par augstas intensitātes elektromagnētiskā starojuma zonām un to avotiem sniedz atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai aeronavigācijas informācijas sagatavošanas un izplatīšanas kārtībai.

([09.06.2011.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2011.)

42.pants. Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanas koordinācija un gaisa kuģu lidojumu vadība

Darbību, kas saistīta ar Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanu civilajām un militārajām vajadzībām, koordinē un gaisa kuģu lidojumus vada valsts akciju sabiedrība "Latvijas gaisa satiksme", kas ir gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs Latvijā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 10.marta regulas (EK) Nr. [550/2004](#) par aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu vienotajā Eiropas gaisa telpā (Pakalpojumu sniegšanas regula) izpratnē. Gaisa kuģu lidojumus speciāli izveidotās gaisa satiksmes vadības rajonos un zonās var vadīt gaisa satiksmes vadības dienesta dispečeri, kas nav valsts akciju sabiedrības "Latvijas gaisa satiksme" dispečeri.

Gaisa satiksmes vadības dienesta dispečeri un gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatori savā darbā ievēro šā likuma un uz tā pamata izdoto normatīvo aktu noteikumus.

Aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanai Latvijā izmanto tikai reģistrētas un sertificētas uz zemes izvietotas sakaru, navigācijas un novērošanas iekārtas. Iekārtas reģistrē un iekārtu ekspluatācijas derīguma apliecības izsniedz Civilās aviācijas aģentūra.

Aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo uz zemes izvietoto sakaru, navigācijas un novērošanas iekārtu drošuma prasības un tehniskās ekspluatācijas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Latvijas Republikas gaisa telpā gaisa kuģu lidojumus vada atbilstoši sagatavoti un sertificēti gaisa satiksmes vadības dienesta dispečeri, bet gaisa satiksmes informatīvos pakalpojumus sniedz gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatori. Gaisa satiksmes vadības dienesta dispečeru un gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatoru sertifikāciju, uzraudzību, kā arī attiecīgo apliecību izsniegšanu un atzīšanu veic Civilās aviācijas aģentūra. Ministru kabinets nosaka:

1) kārtību, kādā sertificē un uzrauga gaisa satiksmes vadības dienesta dispečeru un gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatoru apmācību sniedzēju un kādā izsniedz, aptur un anulē dispečeru—studentu, gaisa satiksmes vadības dienesta dispečeru un gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatoru apliecības;

2) kārtību, kādā Latvijā atzīst Eiropas Ekonomikas zonas valstu izsniegtas dispečeru—studentu, gaisa satiksmes vadības dienesta dispečeru un gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatoru apliecības;

3) prasības gaisa satiksmes vadības dienesta dispečeru un gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatoru apliecībā iekļaujamo kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu saņemšanai un uzturēšanai.

Gaisa telpā, kurā nav ieviesta gaisa satiksmes vadība, izveido gaisa telpas struktūras elementus, kuros gaisa satiksmes informatīvos pakalpojumus vispārējās aviācijas gaisa kuģu pilotiem un neregulāro komercidojumu gaisa kuģu pilotiem sniedz sertificēta aeronavigācijas pakalpojuma sniedzēja gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatori.

Sertificēts aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs ievēro un izpilda uz to attiecināmos Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas (EUROCONTROL) drošības normatīvo noteikumu (ESARR) prasības.

([21.03.2013.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

43. pants. Gaisa satiksmes kontrole gaisa telpā ārpus Latvijas Republikas teritorijas

Gaisa satiksmes kontroli gaisa telpā ārpus Latvijas Republikas teritorijas, arī virs Latvijas Republikas teritorijai piegulošajiem Baltijas jūras atklātajiem ūdeņiem, ja tas ir paredzēts starptautiskajos līgumos, kuru dalībniiece ir Latvijas Republika, veic tikai valsts akciju sabiedrība "Latvijas gaisa satiksme", ievērojot šā likuma noteikumus un starptautiskajos līgumos ietvertās speciālās normas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

44. pants. Gaisa kuģa lidojumi

Lēmumu par gaisa kuģa un apkalpes gatavību lidojumam pieņem gaisa kuģa kapteinis saskaņā ar šā likuma [38.panta](#) 1. un 2. punkta noteikumiem. (Otrā daļa izslēgta ar [29.03.2007.](#) likumu.)

Gaisa kuģim, tā apkalpei un pasažieriem, kas ierodas Latvijā vai to atstāj, vai arī Latvijā ar gaisa kuģi ievestai un no tās izvedamai mantai piemēro sanitāro, karantīnas, muitas, robežas (pasu) un citu kontroli atbilstoši Latvijas Republikas likumdošanas aktu noteikumiem un to starptautisko līgumu noteikumiem, kuru dalībniiece ir Latvijas Republika.

Kārtību, kādā Latvijā ierodas un to atstāj aviācijas glābšanas darbos iesaistītie gaisa kuģi un to apkalpes, nosaka Latvijas Republikas Ministru kabinets saskaņā ar starptautiskajiem līgumiem, kuru dalībniiece ir Latvijas Republika.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#), [26.10.2006.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

45. pants. Lidojumi virs apdzīvotajām vietām

Gaisa kuģu lidojumi virs apdzīvotajām vietām jāveic tādā augstumā, kas, ja nepieciešams, nodrošinātu gaisa kuģu piespiedu nosēšanos ārpus apdzīvotās vietas teritorijas.

Ministru kabinets var noteikt minimālos gaisa kuģu lidojumu augstumus virs atsevišķām apdzīvotajām vietām.

Gaisa kuģu demonstrēšanas lidojumi virs apdzīvotajām vietām veicami tikai ar Civilās aviācijas aģentūras atļauju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

46. pants. Ierobežojumi civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumiem ar virsskaņas ātrumu

(Izslēgts ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

47. pants. Bezpilota gaisa kuģu lidojumi vai cita veida lidaparātu pārvietošanās

Bezpilota gaisa kuģu lidojumus vai tādu cita veida lidaparātu pārvietošanos, kuri nav kvalificējami kā gaisa kuģi, ja tas nav pretrunā ar sabiedrības interesēm un neapdraud gaisa kuģu lidojumu drošumu, Latvijas Republikas gaisa telpā veic Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

([15.12.2005.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

48. pants. Gaisa kuģu lidojumu ierobežojumi vai aizliegums

Ārkārtējā situācijā vai izņēmuma stāvokļa laikā, vai sabiedriskās drošības interesēs Latvijas Republikas Ministru kabinets var visā Latvijas Republikas gaisa telpā vai tās daļā uz laiku ierobežot vai aizliegt gaisa kuģu lidojumus.

Valsts apdraudējuma gadījumā Ministru kabinets var pieņemt lēmumu par valsts akciju sabiedrības "Latvijas gaisa satiksme" un Civilās aviācijas aģentūras funkciju un resursu nodošanu Latvijas Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem. Kārtību, kādā valsts apdraudējuma gadījumā valsts akciju sabiedrība "Latvijas gaisa satiksme" un Civilās aviācijas aģentūra nodod funkcijas un resursus Latvijas Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, un šo funkciju un resursu apjomu nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [26.10.2006.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

49. pants. Gaisa kuģa piespiedu nosēdināšana Latvijas Republikas teritorijā

Ja gaisa kuģis nesankcionēti ielidojis Latvijas Republikas teritorijā, gaisa kuģa apkalpe nekavējoties veic visus nepieciešamos pasākumus, lai atjaunotu lidojumu saskaņā ar lidojuma plānu.

Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā sabiedriskās kārtības un drošības interesēs var pieprasīt gaisa kuģa piespiedu nosēdināšanu.

([15.12.2005.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

49.1 pants. Kaujas darbību veikšana pret gaisa kuģi Latvijas Republikas teritorijā

Galējas nepieciešamības gadījumā, lai novērstu kaitējumu nacionālās drošības interesēm, un ja ir pamats uzskatīt, ka gaisa kuģis tiek izmantots kā ierocis cilvēku iznīcināšanai, aizsardzības ministrs pieņem lēmumu par kaujas darbību veikšanu vai neveikšanu pret gaisa kuģi Latvijas Republikas teritorijā. Kaujas darbību drīkst veikt tikai tad, ja tā ir vienīgā iespēja novērst minēto kaitējumu.

Ja aizsardzības ministrs ir aizkavēts pildīt savu amatu, lēmumu par kaujas darbību veikšanu vai neveikšanu pret gaisa kuģi Latvijas Republikas teritorijā pieņem Ministru prezidents.

Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā tiek pieņemts lēmums par kaujas darbību veikšanu pret gaisa kuģi Latvijas Republikas teritorijā.

([28.04.2005.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.05.2005.)

50. pants. Ārvalstu gaisa kuģu pirmslidojuma vai pēclidojuma pārbaudes Latvijas Republikas lidlaukos

Civilās aviācijas aģentūra veic ārvalstu gaisa kuģu pirmslidojuma vai pēclidojuma pārbaudes un ierobežo izlidošanu vai aizliedz izlidot no Latvijas Republikas lidlauka Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, ja ārvalsts civilās aviācijas gaisa kuģī nav starptautiskajiem lidojumiem nepieciešamās dokumentācijas, kas noteikta Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) standartos vai starptautiskajos līgumos par gaisa satiksmi, ja netiek veiktas saistošajos starptautiskajos publisko tiesību aktos noteiktās pirmslidojuma drošības procedūras, ja ir pamats uzskatīt, ka gaisa kuģa tehniskais stāvoklis negarantē gaisa kuģa lidojuma drošumu, kā arī ja tā apkalpes locekļiem nav atbilstošas personāla apliecības.

([11.05.2006.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

51. pants. Noteiktos maksājumus nenokārtojuša gaisa kuģa izlidošanas aizkavēšana

Civilās aviācijas lidlauka vai valsts akciju sabiedrības "Latvijas gaisa satiksme" administrācija vai tās pilnvarota persona var aizkavēt gaisa kuģa izlidošanu līdz šā likuma [28. pantā](#) noteikto maksājumu nokārtošanai vai garantiju sniegšanai par šo maksājumu nokārtošanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

52. pants. Radiosakaru iekārtu lietošanas kārtība

(Izslēgts ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

53. pants. Gaisa kuģa dokumentācija

Gaisa kuģī, kas reģistrēts Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā, ja Eiropas Savienības tiesību aktos nav noteikts citādi, lidojuma laikā ir jābūt šādai dokumentācijai:

- 1) gaisa kuģa reģistrācijas apliecībai;
- 2) apliecībai par gaisa kuģa derīgumu lidojumiem;
- 3) lidojumderīguma pārbaudes sertifikātam (ja attiecīgajam gaisa kuģim tas ir nepieciešams);
- 4) atļaujai lietot gaisa kuģa radiostaciju;
- 5) trokšņa līmeņa sertifikātam (ja attiecīgajam gaisa kuģim tas ir nepieciešams);
- 6) uzskaites žurnālam par gaisa kuģa tehnisko stāvokli lidojuma laikā;
- 7) gaisa kuģa ekspluatācijas instrukcijai lidojumu veikšanai;
- 8) apstiprinātai gaisa kuģa ekspluatanta apliecības kopijai un saistībā ar šo apliecību izdotai ekspluatācijas nosacījumu dokumentācijai (kopijai) (gaisa kuģiem, kas veic komercdarbību);
- 9) dokumentam, kas apliecina atbildības apdrošināšanu attiecībā uz trešajām personām;
- 10) dokumentācijai par pasažieriem vai kravu, ja gaisa kuģī atrodas pasažieri vai krava;
- 11) lidojuma žurnālam;
- 12) līgumam, kas noslēgts saskaņā ar 1944.gada 7.decembra Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 83.bis pantu (ja šāds līgums ir noslēgts);
- 13) citiem normatīvajos aktos noteiktajiem dokumentiem, kas nepieciešami gaisa kuģa lidojumu veikšanai.

(Otrā daļa izslēgta ar [15.12.2005.](#) likumu.)

Gaisa kuģa ekspluatantam ir tiesības noteikt papildu dokumentāciju, kurai gaisa kuģu lidojumu laikā jāatrodas tā ekspluatējamajos gaisa kuģos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

54. pants. Aeronavigācijas informācija

Gaisa kuģa apkalpei ir jābūt nodrošinātai ar aeronavigācijas informāciju, kas nepieciešama gaisa kuģa lidojumu veikšanai.

Gaisa kuģa lidojumu veikšanai Latvijas Republikas gaisa telpā nepieciešamās aeronavigācijas informācijas piegādi visām ieinteresētajām personām Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) dokumentos paredzētajos gadījumos bez maksas, bet pārējos gadījumos — uz līguma pamata organizē valsts akciju sabiedrība "Latvijas gaisa satiksme".

Aeronavigācijas informācijas sagatavošanas un izplatīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#), [29.03.2007.](#) un [07.06.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 20.06.2007.)

55.pants. Meteoroloģiskā informācija

Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs nodrošina ieinteresētās personas ar gaisa kuģu lidojumiem nepieciešamo meteoroloģisko informāciju par maksu vai bez maksas Ministru kabineta noteiktajos gadījumos un kārtībā.

([11.05.2006.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.06.2006.)

55.1 pants. Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēji

Valsts akciju sabiedrība "Latvijas gaisa satiksme" un valsts akciju sabiedrība "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" ir meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēji Latvijas Republikā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 10.marta regulas (EK) Nr. [550/2004](#) par aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu vienotajā Eiropas gaisa telpā (Pakalpojumu sniegšanas regula) izpratnē.

([29.03.2007.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

56. pants. Lidojumu veikšanas meteoroloģiskie apstākļi

Lai garantētu civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošumu, atkarībā no radiotehniskajām ierīcēm un citiem apstākļiem uz lidlauka, gaisa kuģa tipa un gaisa kuģa apkalpes kvalifikācijas tiek noteikti minimālie meteoroloģiskie apstākļi, kuros atļauts veikt lidojumus, — meteoroloģiskais minimums. Minimālos meteoroloģiskos apstākļus, kuros Latvijas Republikas militārās aviācijas gaisa kuģi veic pacelšanos vai nosēšanos civilās aviācijas lidlaukos, nosaka Ministru kabinets.

Meteoroloģiskā minimuma piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#), [26.10.2006.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

Septītā nodaļa

CIVILĀS AVIĀCIJAS DROŠĪBA

57. pants. Civilās aviācijas drošības uzturēšanas pamati

Ministru kabinets apstiprina Valsts civilās aviācijas drošības programmu, kurā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 11.marta regulu (EK) Nr. [300/2008](#) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā un ar ko atceļ regulu (EK) Nr. [2320/2002](#) noteikti veicamie civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumi.

Civilās aviācijas aģentūra ir par aviācijas drošības programmas īstenošanas koordinēšanu un uzraudzību atbildīgā institūcija. Civilās aviācijas aģentūras administratīvie akti, kas izdoti Eiropas Kopienas aviācijas drošības prasību īstenošanai, ir pārsūdzami tiesā bez apstrīdēšanas augstākai iestādei. Šāda administratīvā akta pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

Civilās aviācijas drošības politikas jautājumu un starpinstiuciju darbības koordinēšanu nodrošina koleģiāla lēmējinstiucija — Nacionālā civilās aviācijas drošības komisija. Ministru kabinets apstiprina [Nacionālās civilās aviācijas drošības komisijas nolikumu](#) un nosaka tās sastāvu.

Civilās aviācijas aģentūra saskaņā ar Civilās aviācijas drošības kvalitātes kontroles programmu uzrauga Eiropas Savienības tiesību aktos un Valsts civilās aviācijas drošības programmā noteikto pasākumu īstenošanu. Civilās aviācijas drošības kvalitātes kontroles programmu apstiprina Ministru kabinets.

Pasažieru, bagāžas un kravas drošības pārbaudi lidlaukos veic personas, kas sertificētas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

([22.06.2005.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#), [26.10.2006.](#) un [16.07.2009.](#) likumu, kas stājas spēkā 13.08.2009.)

57.1 pants. Iepriekšējās darbības pārbaude

Darba devējs veic iepriekšējās darbības pārbaudi Komisijas 2010.gada 4.marta regulā (ES) Nr. [185/2010](#), ar ko nosaka sīki izstrādātus pasākumus kopīgu pamatstandartu īstenošanai aviācijas drošības jomā (Dokuments attiecas uz EEZ), noteiktajām personām un personām, kuras veiks darba pienākumus aeronavigācijas objektos, ievērojot Komisijas 2011.gada 17.oktobra īstenošanas regulu (EK) Nr. [1035/2011](#), ar ko nosaka kopīgas prasības aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanai un groza regulas (EK) Nr. [482/2008](#) un (ES) Nr.691/2010 (Dokuments attiecas uz EEZ).

Darba devējs saskaņā ar līgumu var pilnvarot lidostas administrāciju veikt iepriekšējās darbības pārbaudi vai tās daļu šā panta pirmajā daļā minētajām personām, kurām nepieciešama pastāvīga piekļuve lidlauka kontrolējamai zonai.

Drošības policija atbilstoši savai kompetencei pēc darba devēja pieprasījuma veic šā panta pirmajā daļā minēto personu pārbaudi, ja to pienākumos ietilpst:

- 1) pasažieru, viņu rokas bagāžas, reģistrētās bagāžas, kravas un pasta drošības pārbaude;
- 2) lidostas ierobežotās piekļuves zonā strādājošā personāla un tā līdzpaņemto priekšmetu, kā arī šā personāla rīcībā esošo transportlīdzekļu drošības pārbaude;
- 3) piekļuves kontrole lidostā, uzraudzība un patrulēšana;
- 4) lidostas caurlaižu izsniegšana;
- 5) tā personāla apmācība, vadība un uzraudzība, kurš veic šīs daļas 1., 2., 3. un 4.punktā minētos pienākumus.

Darba devējs neslēdz darba līgumu, pārtrauc darba tiesiskās attiecības ar personu vai uz laiku atstādina no darba pienākumu pildīšanas personu:

- 1) kura ir sniegusi nepatiesu informāciju par savu identitāti vai iepriekšējo nodarbošanos pēdējo piecu gadu laikā;
- 2) kura ir sodīta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, — pirms sodāmība nav dzēsta vai noņemta;
- 3) kura tiek apsūdzēta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;
- 4) kurai diagnosticēti psihiski traucējumi;
- 5) kurai diagnosticēta alkohola, narkotisko, psihotropo vai citu psihoaktīvu vielu atkarība;
- 6) kura ir administratīvi sodīta par ieroču, munīcijas, speciālo līdzekļu un pirotehnisko izstrādājumu aprites kārtības pārkāpšanu, alkoholisko dzērienu, narkotisko vai citu apreibinošu vielu iespaidā izdarītiem pārkāpumiem, par sīko huligānismu vai par ļaunprātīgu nepakļaušanos policijas iestādes darbinieka likumīgam rīkojumam vai prasībai, kamēr nav pagājis gads pēc administratīvā soda izpildes;
- 7) par kuru Drošības policijas rīcībā ir likumā noteiktajā kārtībā iegūtas un pārbaudītas ziņas, kas liecina par šīs personas piederību pie aizliegtiem militarizētiem vai bruņotiem formējumiem, politiskajām partijām vai sabiedriskajām organizācijām (biedrībām), to apvienībām vai kustībām, kuras turpina darbību pēc to apturēšanas vai darbības izbeigšanas ar tiesas nolēmumu, kā arī par piederību pie noziedzīgām organizācijām vai organizētās noziedzības grupām.

Iepriekšējās darbības pārbaudes veikšanas kārtību un lidostas caurlaides izsniegšanas un anulēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

([21.03.2013.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

58. pants. Civilās aviācijas drošības programmās ietvertu pasākumu koordinācija

(Izslēgts ar [22.06.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 26.07.2005.)

59. pants. Pasażieru, bagāžas un rokas bagāžas pārbaude

(Izslēgts ar [22.06.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 26.07.2005.)

60. pants. Sadarbība ar ārvalstīm un starptautiskajām organizācijām civilās aviācijas drošības jautājumos

Informācijas apmaiņu ar citām valstīm, Starptautisko civilās aviācijas organizāciju (ICAO) un citām starptautiskajām organizācijām, kā arī cita veida sadarbību civilās aviācijas drošības jautājumos atbilstoši kompetencei veic Aviācijas departaments, Civilās aviācijas aģentūra un Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.06.2005.](#), [15.12.2005.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007. Sk. Pārejas noteikumus.)

Astotā nodaļa

AVIĀCIJAS GLĀBŠANAS DARBI UN AVIĀCIJAS**NELAIMES GADĪJUMU IZMEKLĒŠANA****61. pants. Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienests**

Latvijas Republikā tiek izveidots Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienests, kas veic nelaimes gadījumā cietušo gaisa kuģu glābšanu Latvijas Republikas teritorijā, kā arī ārpus tās, ja tas paredzēts starptautiskajos līgumos, kuru dalībniece ir Latvijas Republika. Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienests darbojas Civilās aviācijas aģentūras uzraudzībā un savā darbībā balstās uz šā likuma, citu uz tā pamata izdoto normatīvo aktu noteikumiem un attiecīgo starptautisko līgumu normām.

Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienests uztur pastāvīgus sakarus ar Latvijas Republikas Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Latvijas Republikas Civilās aizsardzības sistēmas ātrās reaģēšanas spēkiem, Valsts policiju, Latvijas jūras avāriju un glābšanas dienestu un citiem glābšanas dienestiem, kā arī ar Ugunsdzēsības un glābšanas departamenta struktūrvienībām un veselības aizsardzības institūcijām, saskaņā ar šīm institūcijām kopīgas sadarbības iespējas un koordinē to darbību nelaimes gadījumā cietušā gaisa kuģa glābšanas laikā.

Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienestu Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā var iesaistīt iedzīvotāju, jūras un upju kuģu glābšanas operācijās un stihisku nelaimju seku likvidēšanā, ja netiek traucēta tā pamatfunkciju veikšana.

Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienests ar ārvalstu glābšanas dienestiem sadarbojas uz līguma pamata.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.06.2005.](#) un [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

62. pants. Lidlauka personāla sagatavotība nelaimes gadījumā cietušā gaisa kuģa glābšanai

Lidlauka personālam ir jābūt speciāli sagatavotam un organizētam, lidlaukā ir jāatrodas nepieciešamajam inventāram un iekārtām, lai patstāvīgi veiktu lidlauka teritorijā nelaimes gadījumā cietušā gaisa kuģa glābšanu līdz brīdim, kad glābšanas darbus uzsāk un koordinē Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienests.

(Otrā daļa izslēgta ar [15.12.2005.](#) likumu.)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

63. pants. Briesmu signāli

No gaisa kuģa, kam draud briesmas vai kas ir briesmās, vai kas cietis nelaimes gadījumā, jānoraida (jānodod) īpaši šiem gadījumiem paredzētie briesmu signāli.

Gaisa satiksmes vadības dispečeram, kas uztvēris (pamanījis) briesmu signālu, jāveic visi iespējamie pasākumi, lai sniegtu palīdzību gaisa kuģim, kam draud briesmas vai kas ir briesmās, vai kas cietis nelaimes gadījumā, un jāziņo Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienestam.

Ja gaisa kuģa apkalpe uztvērusi briesmu signālu no gaisa kuģa, kam draud briesmas vai kas ir briesmās, vai kas cietis nelaimes gadījumā, gaisa kuģa kapteinis rīkojas saskaņā ar šā likuma [37. panta](#) 3. punkta noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

64. pants. Ziņošana par aviācijas nelaimes gadījumiem

Personām par visiem tām zināmajiem aviācijas nelaimes gadījumiem nekavējoties jāziņo pašvaldības institūcijai vai Valsts policijai, Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienestam, Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam vai tuvākajam aviācijas komersantam (piemēram, lidostai). Personas par visiem tām zināmajiem atgadījumiem civilajā aviācijā nekavējoties ziņo Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam.

Pašvaldības institūcijai vai Valsts policijai par visiem zināmajiem aviācijas nelaimes gadījumiem nekavējoties jāziņo Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienestam un Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam.

Lai ziņotu par aviācijas nelaimes gadījumiem, var izmantot jebkuras personas sakaru līdzekļus, bet Latvijas Republikas sakaru iestādēm jānodrošina steidzamu telegrammu nosūtīšana vai steidzamas telefonsarunas bez maksas.

Par tādu atgadījumu civilajā aviācijā, kurš skar gaisa kuģa lidojumu drošumu, ziņo Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.06.2005.](#), [15.12.2005.](#), [29.03.2007.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

65. pants. Ziņošana citas valsts ieinteresētajām personām par Latvijas Republikas teritorijā notikušajiem aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem

Par Latvijas Republikas teritorijā notikušajiem aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem, kā arī par to izmeklēšanas uzsākšanu Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) dokumentos noteiktajā kārtībā paziņo attiecīgajām citas valsts civilās aviācijas institūcijām un ieinteresētajām personām.

([12.06.2003.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.06.2005.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007. Sk. Pārejas noteikumus.)

66. pants. Gaisa kuģa glābšana

Ja saņemta informācija par to, ka gaisa kuģim draud briesmas vai tas ir briesmās, vai tas cietis nelaimes gadījumā, Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienests analizē šo informāciju un atkarībā no situācijas, kādā ir gaisa kuģis, izziņo paaugstinātu gatavību glābšanas darbu veikšanai vai nekavējoties uzsāk gaisa kuģa meklēšanu, ja nav zināma tā atrašanās vieta, vai veic glābšanas darbus.

Lidlauka teritorijā līdz brīdim, kad glābšanas darbus uzsāk un koordinē Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienests, nelaimes gadījumā cietušā gaisa kuģa glābšanu veic lidlauka personāls patstāvīgi.

Ja nepieciešams, Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienests ir tiesīgs glābšanas darbos iesaistīt jebkuru juridisko personu, kuras darbības rajonā gaisa kuģis ir cietis nelaimes gadījumā, kā arī juridisko un fizisko personu rīcībā esošos tehniskos līdzekļus.

Personām, kuru darbības rajonā gaisa kuģis cietis nelaimes gadījumā, pirms Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienesta ierašanās savu iespēju robežās jāveic neatliekami pasākumi, lai glābtu cilvēkus, sniegtu viņiem medicīnisko un citu nepieciešamo palīdzību, kā arī lai apsargātu gaisa kuģi un dokumentāciju, ierīces un mantu, kas tajā atrodas.

67. pants. Citu valstu institūciju un gaisa kuģu īpašnieku piedalīšanās gaisa kuģu glābšanas pasākumos

Gaisa kuģa reģistrētājvalsts institūcijām un gaisa kuģa īpašniekam ir tiesības Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienesta vadībā piedalīties vai sniegt nepieciešamo palīdzību nelaimes gadījumā cietušā gaisa kuģa glābšanā.

68. pants. Gaisa kuģa evakuācija

Gaisa kuģa un tā atlūzu evakuāciju no nelaimes gadījuma vietas veic gaisa kuģa ekspluatants vai citas organizācijas uz gaisa kuģa ekspluatanta rēķina.

Ja gaisa kuģa vai tā atlūzu evakuācija nav iespējama, kartē jāatzīmē šā gaisa kuģa vai tā atlūzu koordinātes, lai novērstu maldināšanu, veicot citu nelaimes gadījumā cietušo gaisa kuģu meklēšanu.

Ja aviācijas nelaimes gadījumā cietušais gaisa kuģis vai tā atlūzas traucē dzelzceļa, ūdens, gaisa transporta vai autotransporta kustību, Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienesta vadītājs pēc gaisa kuģa tehniskā stāvokļa, kā arī gaisa kuģa un tā atlūzu izvietojuma fiksēšanas un saskaņošanas ar Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja vadītāju veic pasākumus to evakuēšanai, lai atjaunotu transporta kustību.

Ja, veicot nelaimes gadījumā cietušā gaisa kuģa glābšanas neatliekamus pasākumus, ir nepieciešams mainīt gaisa kuģa vai tā atlūzu izvietojumu, kā arī tad, ja nelaimes gadījumā cietušais gaisa kuģis vai tā atlūzas apdraud cilvēku dzīvību vai var sagādāt lielus materiālus zaudējumus un to evakuēšana jāveic nekavējoties — pirms Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja ierašanās, pēc iespējas ir jāfiksē to sākotnējais stāvoklis.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [12.06.2003.](#), [04.03.2004.](#), [22.06.2005.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007. Sk. Pārejas noteikumus.)

69. pants. Gaisa kuģa meklēšanas pārtraukšana

Ja nelaimes gadījumā cietušā gaisa kuģa meklēšanai nav rezultātu, pēc attiecīgās Satiksmes ministrijas amatpersonas priekšlikuma satiksmes ministrs var pieņemt lēmumu par gaisa kuģa meklēšanas pārtraukšanu.

([12.06.2003.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 17.07.2003.)

70. pants. Latvijas Republikas teritorijā notikušo civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšana

Latvijas Republikas teritorijā notikušos civilās aviācijas nelaimes gadījumus un incidentus izmeklē Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs. [Civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas kārtību](#) nosaka Ministru kabinets.

Ja civilās aviācijas nelaimes gadījumā vismaz viena persona ir guvusi miesas bojājumus, kuru dēļ iestājusies nāve, vai smagus miesas bojājumus, satiksmes ministrs izmeklēšanā var pieaicināt nepieciešamos ekspertus.

Ja civilās aviācijas nelaimes gadījumā vai incidentā iesaistīti Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku vai citu valstu militāro spēku gaisa kuģi, satiksmes ministrs un aizsardzības ministrs pēc savstarpējas vienošanās izmeklēšanā var pieaicināt nepieciešamos ekspertus.

Civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanā var iesaistīt iestāžu un komercsabiedrību speciālistus, kā arī ekspertus, to skaitā ārvalstu ekspertus.

Šā panta otrajā un trešajā daļā minētajos gadījumos izmeklēšanu vada Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs.

([12.06.2003.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [04.03.2004.](#), [22.06.2005.](#), [15.12.2005.](#), [29.03.2007.](#), [16.07.2009.](#), [30.09.2010.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

71. pants. Speciālistu iekļaušana aviācijas nelaimes gadījuma izmeklēšanas komisijā

(Izslēgts ar [04.03.2004.](#) likumu, kas stājas spēkā 18.03.2004.)

72. pants. Citu valstu ieinteresēto institūciju piedalīšanās civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta izmeklēšanā Latvijas Republikas teritorijā

Gaisa kuģa reģistrētājvalsts, ekspluatantvalsts, projektētājvalsts vai izgatavotājvalsts institūciju pilnvarotie pārstāvji un viņu padomnieki, kā arī to valstu institūciju pilnvarotie pārstāvji un viņu padomnieki, kuras saistībā ar civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta izmeklēšanu sniedz informāciju, aprīkojumu vai nosūta ekspertus, var piedalīties civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta izmeklēšanā Latvijas Republikas teritorijā, ja starptautiskie līgumi, kuru dalībniece ir Latvijas Republika, neparedz citādi.

Ja citas valsts pilsonis ir gājis bojā vai guvis nopietnus ievainojumus civilās aviācijas nelaimes gadījumā Latvijas Republikas teritorijā, šis valsts institūciju pilnvarotie eksperti var piedalīties civilās aviācijas nelaimes gadījuma izmeklēšanā, ja starptautiskie līgumi, kuru dalībniece ir Latvijas Republika, neparedz citādi.

([13.03.2008.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [16.07.2009.](#) likumu, kas stājas spēkā 13.08.2009.)

73. pants. Civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta izmeklēšana ārpus Latvijas Republikas teritorijas

Latvijas Republikas institūciju pilnvarotie pārstāvji un viņu padomnieki piedalās citas valsts teritorijā notikušā civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta izmeklēšanā, ja gaisa kuģis ir reģistrēts Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā vai ja šā gaisa kuģa ekspluatants ir reģistrēts Latvijas Republikā un ja starptautiskie līgumi, kuru dalībniece ir Latvijas Republika, neparedz citādi.

Ja Latvijas pilsonis vai nepilsonis ir gājis bojā vai guvis nopietnus ievainojumus civilās aviācijas nelaimes gadījumā citas valsts teritorijā, Latvijas Republikas institūciju pilnvarotie eksperti piedalās civilās aviācijas nelaimes gadījuma izmeklēšanā, ja starptautiskie līgumi, kuru dalībniece ir Latvijas Republika, neparedz citādi.

Civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu, kas noticis gaisa telpā, kura atrodas ārpus Latvijas Republikas teritorijas, bet kurā gaisa satiksmi kontrolē valsts akciju sabiedrība "Latvijas gaisa satiksme", izmeklē starptautiskajos līgumos noteiktajā kārtībā.

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs veic izmeklēšanu, ja to neīsteno cita valsts un ja ārpus Eiropas Savienības teritorijas noticis civilās aviācijas nelaimes gadījums, kurā iesaistīts Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrēts gaisa kuģis, vai nopietns incidents, kurā iesaistīts Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrēts gaisa kuģis vai tāds gaisa kuģis, ko ekspluatē fiziskā vai juridiskā persona, kuras domicils ir Latvijas Republikā.

Izmeklēšana notiek Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs šajā pantā minētās izmeklēšanas veikšanu var deleģēt citas valsts izmeklēšanas institūcijai uz savstarpējas vienošanās pamata.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [04.03.2004.](#), [22.06.2005.](#), [15.12.2005.](#), [29.03.2007.](#), [13.03.2008.](#), [16.07.2009.](#) un [30.09.2010.](#) likumu, kas stājas spēkā 21.10.2010.)

74. pants. Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja izmeklētāju tiesības

Veicot izmeklēšanu, Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja izmeklētājiem ir tiesības:

- 1) brīvi piekļūt civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta vietai, kā arī gaisa kuģim, tā saturam vai atliekām;
- 2) nekavējoties nodrošināt pierādījumu uzskaiti un kontrolēt atlūzu vai sastāvdaļu savākšanu, lai veiktu pārbaudi vai analīzes;
- 3) nekavējoties piekļūt lidojuma ieraksta aparātiem, iepazīties ar visu attiecīgo ierakstu saturu un tos izmantot izmeklēšanā;
- 4) iepazīties ar civilās aviācijas nelaimes gadījuma upuru mirstīgo atlieku apskates un laboratorisko analīžu rezultātiem;
- 5) iepazīties ar ārstniecības iestāžu atzinumiem un saņemt no tām informāciju par civilās aviācijas nelaimes gadījumā vai incidentā cietušo personu veselības stāvokli;
- 6) nekavējoties iepazīties ar gaisa kuģi vadījušo personu apskates un laboratorisko analīžu rezultātiem;

7) izjautāt lieciniekus;

8) brīvi piekļūt jebkādai attiecīgajai informācijai vai ierakstiem, kas atrodas pie gaisa kuģa īpašnieka, ekspluatanta vai ražotāja, kā arī pie institūcijām, kuras ir atbildīgas par civilo aviāciju, lidostu vai gaisa satiksmes vadību;

9) pieprasīt, lai valsts un pašvaldību institūcijas, kā arī, ja nepieciešams, citas juridiskās personas, kuru darbības rajonā noticis civilās aviācijas nelaimes gadījums, savu iespēju robežās apsargātu gaisa kuģi, tā atlūzas un citus pierādījumus un sniegtu palīdzību darbietilpīgu un citu nepieciešamo pasākumu veikšanā, kā arī ierādītu Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam telpas darbam un atpūtai;

10) noteikt, kad gaisa kuģi, tā saturu, atlūzas un citus pierādījumus var aizvērt no notikuma vietas, kā arī iznīcināt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;

11) pieaicināt policijas darbinieku, lai civilās aviācijas nelaimes gadījumā vai incidentā iesaistītajām personām veiktu alkoholisko, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes konstatēšanu vai nogādātu šīs personas jebkurā ārstniecības iestādē minēto vielu ietekmes noteikšanai.

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam ir arī citas tiesības, kas nepieciešamas efektīvai izmeklēšanas mērķa sasniegšanai pēc iespējas īsākā laika posmā.

(Trešā daļa izslēgta ar 21.03.2013. likumu)

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja izmeklētāja apliecības paraugu apstiprina Ministru kabinets.

([12.06.2003.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [04.03.2004.](#), [22.06.2005.](#), [29.03.2007.](#), [13.03.2008.](#), [16.07.2009.](#), [30.09.2010.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

74.1 pants. Citu valstu pilnvaroto pārstāvju un viņu padomnieku tiesības

Gaisa kuģa reģistrētājvalsts, ekspluatantvalsts, projektētājvalsts vai izgatavotājvalsts institūciju pilnvarotajiem pārstāvjiem un viņu padomniekiem, kā arī to valstu institūciju pilnvarotajiem pārstāvjiem un viņu padomniekiem, kuras saistībā ar civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta izmeklēšanu sniedz informāciju, aprīkojumu vai nosūta savu atbildīgo institūciju ekspertus, piedaloties Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja atbildīgā izmeklētāja vadībā veiktajā izmeklēšanā, saskaņā ar 1944.gada 7.decembra Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 13.pielikuma "Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšana" 5.25.apakšpunktu ir šādas tiesības:

1) apmeklēt civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta vietu;

2) pārbaudīt gaisa kuģa atliekas;

3) iegūt informāciju no lieciniekiem un ieteikt viņiem uzdodamos jautājumus;

4) pilnībā piekļūt visiem pierādījumiem, cik drīz vien tas iespējams;

5) saņemt visu izmeklēšanai nepieciešamo dokumentu kopijas;

6) piedalīties lidojuma parametrus reģistrējošās aparatūras ierakstu nolasišanā;

7) piedalīties izmeklēšanas pasākumos, kas tiek veikti nevis civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta vietā, bet citur, piemēram, detaļu apskatē, apspriedēs par tehniskiem jautājumiem, izmēģinājumos un situāciju modelēšanā;

8) piedalīties visās ar izmeklēšanu saistītās sanāksmēs, tostarp apspriedēs par civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta analīzi, cēloņiem, secinājumiem un drošības rekomendācijām;

9) iesniegt attiecīgās ārvalsts izmeklēšanas institūcijai dokumentus par civilās aviācijas nelaimes gadījumu vai incidentu;

10) iesniegt priekšlikumus par dažādiem izmeklēšanas etapiem.

Gaisa kuģa reģistrētājvalsts, ekspluatantvalsts, projektētājvalsts vai izgatavotājvalsts institūciju pilnvaroto pārstāvju padomniekiem, kā arī to valstu institūciju pilnvaroto pārstāvju padomniekiem, kuras saistībā ar civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta izmeklēšanu sniedz informāciju, aprīkojumu vai nosūta ekspertus, atļauj pilnvaroto pārstāvju pārraudzībā piedalīties izmeklēšanā tiktāl, cik tas nepieciešams, lai ārvalstu pilnvaroto pārstāvju piedalīšanās izmeklēšanā būtu efektīva.

([30.09.2010.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.10.2010.)

75. pants. Pienākums saglabāt lietiskos pierādījumus

Visām personām ir pienākums saglabāt bez jebkādam izmaiņām gaisa kuģi, tā atlūzas, uz gaisa kuģa un uz zemes esošos gaisa kuģa lidojuma objektīvās kontroles līdzekļus, visus uz gaisa kuģa un uz zemes esošos priekšmetus, kas saistīti ar aviācijas nelaimes gadījumu vai incidentu, dokumentāciju, kas saistīta ar gaisa kuģa lidojumu, tā izgatavošanu, remontu un tehnisko apkopi, un nodot tos Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam.

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs veic visus pasākumus, kas nepieciešami, lai aizsargātu šos pierādījumus, un nodrošina gaisa kuģa un tā sastāvdaļu uzraudzību tik ilgi, cik tas nepieciešams izmeklēšanas nolūkos. Ja ierosināts kriminālprocess, minētās darbības tiek veiktas ar procesa virzītāja atļauju.

Ja gaisa kuģis, tā atlūzas, lidojuma parametrus reģistrējošās aparatūras ieraksti un citi lietiskie pierādījumi izmeklēšanai vairs nav nepieciešami, Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs tos nodod īpašniekam. Ja ierosināts kriminālprocess, minētās darbības tiek veiktas ar procesa virzītāja atļauju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [04.03.2004.](#), [22.06.2005.](#), [29.03.2007.](#) un [30.09.2010.](#) likumu, kas stājas spēkā 21.10.2010.)

76. pants. Pasākumi civilās aviācijas nelaimes gadījuma vai incidenta cēloņu novēršanai

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs, ņemot vērā izmeklēšanas materiālus, izstrādā drošuma rekomendācijas civilās aviācijas nelaimes gadījumu vai incidentu cēloņu novēršanai turpmākajā civilās aviācijas darbībā un nosūta tās Latvijas Republikā reģistrētajiem civilās aviācijas gaisa kuģu ekspluatantiem, citu valstu civilās aviācijas institūcijām, Starptautiskajai civilās aviācijas organizācijai (ICAO), kā arī citām ieinteresētajām personām.

Fiziskās un juridiskās personas, uz kurām attiecas drošuma rekomendācijas, tās izpilda pēc iespējas īsākā laika posmā.

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs nosūta Eiropas Komisijai nobeiguma ziņojumu un drošuma rekomendāciju kopijas.

([04.03.2004.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.06.2005.](#), [29.03.2007.](#), [16.07.2009.](#) un [09.06.2011.](#) likumu, kas stājas spēkā 30.06.2011.)

77. pants. Tiesības uz atbildību par izdevumiem (kaitējumu), kuri radušies, veicot gaisa kuģa glābšanu, kā arī veicot darbības pēc Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja norādījumiem

Personas, kurām radušies izdevumi (kaitējums), veicot gaisa kuģa meklēšanu un glābšanu pēc Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienesta norādījumiem vai personiskās iniciatīvas, kā arī veicot darbības pēc Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja norādījumiem, ir tiesīgas saņemt atbildību Latvijas Republikas likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [12.06.2003.](#), [04.03.2004.](#), [22.06.2005.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007. Sk. Pārejas noteikumus.)

Devītā nodaļa

GAISA PĀRVADĀJUMI, SPECIĀLIE AVIĀCIJAS
DARBI UN GAISA KUĢA ĪRES LĪGUMS

78. pants. Tiesības veikt pasažieru, bagāžas, kravas un pasta gaisa pārvadājumus un speciālos aviācijas darbus

Tiesības veikt pasažieru, bagāžas, kravas un pasta gaisa pārvadājumus un speciālos aviācijas darbus Latvijas Republikas teritorijā ir personām, kurām ir noteiktā kārtībā izsniegta gaisa kuģa ekspluatanta apliecība un, ja nepieciešams, saskaņā ar šā likuma [82.panta](#) noteikumiem izsniegta licence.

Gaisa kuģa ekspluatantam ir tiesības veikt tikai gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā noteikto darbību, ievērojot apliecībā paredzētos darbības nosacījumus un ierobežojumus.

Citas valsts gaisa kuģa ekspluatants gaisa pārvadājumus un speciālos aviācijas darbus Latvijas Republikas teritorijā veic, ja Civilās aviācijas aģentūra ir atzinusi attiecīgās valsts izsniegto gaisa kuģa ekspluatanta apliecību un ir apdrošināta šā likuma [111.panta](#) pirmās daļas 3. un 4. punktā noteiktā atbildība vai dota cita minētās atbildības garantija.

Ja tiesības veikt pasažieru, bagāžas, kravas un pasta gaisa pārvadājumus ierobežo Latvijas Republikas noslēgto divpusējo starptautisko gaisa satiksmes nolīgumu noteikumi, šo ierobežoto gaisa pārvadājumu tiesību piešķiršanas, izmantošanas uzraudzības un anulēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.10.1998.](#), [15.12.2005.](#) un [30.09.2010.](#) likumu, kas stājas spēkā 21.10.2010.)

79. pants. Gaisa kuģa ekspluatanta apliecības izsniegšana

Civilās aviācijas aģentūra gaisa kuģa ekspluatanta apliecību izsniedz Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

([30.10.1997.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [16.09.2004.](#) un [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

80. pants. Gaisa kuģa ekspluatanta apliecība

(Izslēgts ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

81. pants. Gaisa kuģa ekspluatanta apliecības atzīšana par spēkā neesošu vai gaisa kuģa ekspluatanta darbības ierobežošana

Gaisa kuģa ekspluatanta apliecība nav spēkā, ja:

- 1) izbeidzies termiņš, uz kādu tā izsniegta;
- 2) notikušas pārmaiņas, kas saistītas ar gaisa kuģa ekspluatanta darbību, un tās ietekmē nosacījumus, uz kuru pamata izdota gaisa kuģa ekspluatanta apliecība, un par šīm pārmaiņām nav attiecīgas atzīmes gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā vai tās pielikumā;
- 3) gaisa kuģa ekspluatants nav nokārtojis šā likuma [111.panta](#) pirmajā daļā noteikto obligāto apdrošināšanu.

Ja Civilās aviācijas aģentūra konstatē, ka gaisa kuģa ekspluatants neatbilst noteiktām prasībām vai neievēro šā likuma vai citu Latvijas Republikas aviācijas likumdošanas aktu noteikumus, gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā vai tās pielikumā noteiktos darbības nosacījumus, ierobežojumus un speciālos noteikumus, ar Civilās aviācijas aģentūras direktora rīkojumu gaisa kuģa ekspluatanta darbību ierobežo, izdarot attiecīgas atzīmes gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā vai tās pielikumā, vai arī atzīst gaisa kuģa ekspluatanta apliecību par spēkā neesošu līdz pārkāpumu vai trūkumu novēršanas brīdim, vai to anulē.

Gaisa kuģa ekspluatanta apliecība, kas ar Civilās aviācijas aģentūras direktora rīkojumu atzīta par spēkā neesošu vai anulēta, jānodod Civilās aviācijas aģentūrai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

82. pants. Licence par tiesībām veikt gaisa pārvadājumus vai speciālos aviācijas darbus

Kompetentā iestāde, kas īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 24.septembra regulu (EK) Nr. [1008/2008](#) par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (pārstrādātā versija) (turpmāk — regula Nr. [1008/2008](#)), izņemot regulas 23. un 24.pantu, ir Satiksmes ministrija. Kompetentā iestāde, kas īsteno regulas Nr. [1008/2008](#) 23. un 24.pantu, ir Patērētāju tiesību aizsardzības centrs.

Licenci par tiesībām veikt speciālos aviācijas darbus Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izsniedz, uz laiku aptur tās darbību, pēc apturēšanas to atjauno vai arī anulē Satiksmes ministrija.

Ministru kabinets nosaka valsts nodevas apmēru, lai saņemtu licenci par tiesībām veikt gaisa pārvadājumus vai speciālos aviācijas darbus, un nodevas maksāšanas kārtību.

Ministru kabinets nosaka apmēru valsts nodevai par apturētas licences par tiesībām veikt gaisa pārvadājumu vai speciālos aviācijas darbus darbības atjaunošanu un nosaka šīs nodevas maksāšanas kārtību.

([15.12.2005.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [16.07.2009.](#), [30.09.2010.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

83. pants. Licences par tiesībām veikt speciālos aviācijas darbus atzīšana par spēkā neesošu

Licenci par tiesībām veikt speciālos aviācijas darbus var atzīt par spēkā neesošu, ja gaisa kuģa ekspluatants neievēro tajā atļautās darbības reglamentējošos noteikumus vai nespēj atbilstoši izmantot tam piešķirtās tiesības vai ja pārkāpumi nav novērsti noteiktā laikā.

Ja Civilās aviācijas aģentūra atzinusi par spēkā neesošu gaisa kuģa ekspluatanta apliecību vai anulējusi to, spēku zaudē arī licence par tiesībām veikt speciālos aviācijas darbus.

([15.12.2005.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

84. pants. Gaisa pārvadājumu regulēšana

Pasažieru, bagāžas un kravas gaisa pārvadājumus regulē šā likuma normas un Ministru kabineta noteikumi par pasažieru, bagāžas un kravas gaisa pārvadājumiem.

Kārtību, kādā veicami bīstamo izstrādājumu un bīstamo kravu gaisa pārvadājumi, nosaka Ministru kabinets.

([15.12.2005.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [11.05.2006.](#) un [29.03.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

84.¹ pants. Pārvadātāja pienākums sniegt pasažieru datus

Pārvadātājam, kas veic starptautiskos lidojumus no trešās valsts uz Latvijas Republiku, pēc Valsts robezsardzes pieprasījuma ir pienākums tūlīt pēc pasažieru iekāpšanas reģistrācijas pabeigšanas iesniegt Valsts robezsardzei datus par pasažieriem, kas tiks pārvadāti līdz noteiktai valsts robežas šķērsošanas vietai, caur kuru šīs personas ieceļos Latvijas Republikā.

Pārvadātājs par šā panta pirmajā daļā minētajām personām sniedz šādus datus:

- 1) pasažiera vārds un uzvārds;
- 2) pasažiera dzimšanas datums;
- 3) pasažiera pilsonība (ja tāda ir);
- 4) pasažiera izmantotā ceļošanas dokumenta tips un numurs;
- 5) valsts robežas šķērsošanas vieta, caur kuru pasažieris ieceļos Latvijas Republikā;
- 6) lidojuma numurs;
- 7) gaisa kuģa izlidošanas un ielidošanas laiks;

8) kopējais pasažieru skaits gaisa kuģī;

9) pasažieru sākotnējais iekāpšanas punkts.

Pārvadātājs datus elektroniski vai jebkurā citā atbilstošā veidā (ja elektroniskā sistēma nav pieejama vai tās darbībā radušies traucējumi) nosūta uz valsts robežas šķērsošanas vietu, caur kuru šā panta pirmajā daļā minētās personas ieceļos Latvijas Republikā.

([11.05.2006.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [07.06.2007.](#) likumu, kas stājas spēkā 20.06.2007.)

84.² pants. Pārvadātāja pienākums informēt pasažierus

Pārvadātājam, kas veic starptautiskos lidojumus no trešās valsts uz Latvijas Republiku, iegūstot šā likuma [84.1](#) panta otrajā daļā minētos datus, ir pienākums informēt pasažierus par datu pieprasīšanas iemeslu.

([11.05.2006.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.06.2006.)

84.³ pants. Pārvadātāja pienākums iznīcināt pasažieru datus

Pārvadātājam, kas veic starptautiskos lidojumus no trešās valsts uz Latvijas Republiku, ir pienākums 24 stundu laikā pēc gaisa kuģa nosēšanās iznīcināt datus, kurus tas iesniedzis Valsts robežsardzei saskaņā ar šā likuma [84.1](#) pantu.

([11.05.2006.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.06.2006.)

84.⁴ pants. Valsts robežsardzes pienākums iznīcināt pasažieru datus

Valsts robežsardzei ir pienākums 24 stundu laikā pēc pasažieru ierašanās un robežkontroles veikšanas iznīcināt datus, kurus tā saņēmusi saskaņā ar šā likuma [84.1](#) pantu, izņemot gadījumus, kad šos datus nepieciešams izmantot sabiedriskās kārtības nodrošināšanai vai valsts drošības interešu aizsardzībai.

([11.05.2006.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.06.2006.)

84.⁵ pants. Valodu lietošana starptautiskajos gaisa pārvadājumos

Latvijas Republikā reģistrētais gaisa pārvadātājs informāciju sabiedrībai var sniegt arī vismaz vienā no likuma "Par 1977.gada Protokolu par Čikāgas 1944.gada Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju četrvalodīgā teksta autentiskumu" noteiktajām valodām — angļu valodā, ja tas nav pretrunā ar Valsts valodas likumu.

([13.03.2008.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2008.)

85. pants. Pārvadājuma dokumenti

Pasažiera gaisa pārvadājuma līgumu un tā noteikumus apliecina biļete, bet bagāžas nodošanu — bagāžas kvīts.

Kravas gaisa pārvadājuma līgumu, tā noteikumus un to, ka pārvadātājs pieņēmis kravu, apliecina kravas pavadzīme.

Ja pārvadātājs ir izsniedzis biļeti, bagāžas kvīti vai kravas pavadzīmi, bet tā nav pareizi noformēta vai ir nozaudēta, vai kādu citu iemeslu dēļ to nav iespējams uzrādīt, pārvadājuma līgums paliek spēkā. Tomēr, ja ir šā likuma [104. panta](#) otrās daļas 1. un 2. punktā noteiktie nosacījumi, pārvadātāja atbildība netiek ierobežota.

Pasta gaisa pārvadājuma līgumu, tā noteikumus un pasta pieņemšanu pārvadāšanai apliecina pasta pavadzīme.

(*Piektā daļa zaudējusi spēku ar 22.04.2004. likumu no 01.05.2004.*)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [09.05.2002.](#) un 22.04.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

86. pants. Kravas pavadzīmē uzrādīto datu pareizība

Kravas pavadzīmē uzrādītie dati par kravas svaru (masu), izmēriem un iesaiņojumu, kā arī par kravas vietu skaitu uzskatāmi par pareiziem līdz brīdim, kamēr pārvadātājs nepierāda pretējo. Dati par kravas daudzumu, apjomu, stāvokli un iesaiņojumu nevar būt par pierādījumu, ja pārvadātājs noteiktā kārtībā tos nav pārbaudījis nosūtītāja klātbūtnē un norādījis to kravas pavadzīmē.

87. pants. Kravas pavadzīmei pievienojamie dokumenti

Nosūtītājam jāsniedz ziņas un jāpievieno kravas pavadzīmei visi dokumenti, kuri līdz kravas izsniegšanai tās saņēmējam nepieciešami, lai izpildītu muitas un citas formalitātes, ko nosaka attiecīgie likumdošanas akti.

88. pants. Pasažiera gaisa pārvadājuma līguma vienpusēja izbeigšana

Pasažierim ir tiesības atteikties no lidojuma un pilnībā vai daļēji saņemt atpakaļ samaksāto pārvadājuma maksu.

Pārvadātājs ir tiesīgs vienpusēji izbeigt pasažiera gaisa pārvadājuma līgumu, ja:

1) pasažieris atsakās no šā likuma [59. pantā](#) noteiktās speciālās pārbaudes pirms gaisa kuģa lidojuma;

2) pasažieris pārkāpj pārvadātāja dotos norādījumus un ar savu rīcību rada draudus gaisa kuģa lidojuma drošumam;

3) tas nepieciešams, lai novērstu tās valsts likumdošanas aktu noteikumu pārkāpumus, pār kuru tiks veikts gaisa pārvadājums vai kurā atrodas pārvadājuma sākumpunkts, apstāšanās vieta vai galapunkts;

4) pasažiera garīgais vai fiziskais stāvoklis vai uzvedība gaisa pārvadājuma laikā var radīt draudus paša pasažiera veselībai vai gaisa kuģī esošo personu un mantu drošībai, kā arī neērtības citiem pasažieriem un izraisīt citu pasažieru iebildumus.

Pasažiera gaisa pārvadājuma līgumu izbeidz un samaksāto pārvadājuma maksu atdod pasažieru, bagāžas un kravas gaisa pārvadājumu noteikumos paredzētajā kārtībā un apmērā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

88.¹ pants. Pasažieru tiesību aizsardzība

Atbildīgā iestāde Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 11.februāra regulas Nr. [261/2004](#), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ regulu Nr. [295/91](#), izpratnē ir Patērētāju tiesību aizsardzības centrs.

Atbildīgā iestāde Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.jūlija regulas Nr. [1107/2006](#) par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu, izpratnē ir Civilās aviācijas aģentūra.

([07.06.2007.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [16.07.2009.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

89. pants. Kravas gaisa pārvadājuma līguma grozīšana

Nosūtītājam, ja tas izpildījis visas no gaisa pārvadājuma līguma izrietošās saistības un uzrādījis pārvadātājam kravas pavadzīmi, ir tiesības saņemt kravu atpakaļ tās nosūtīšanas vietā vai pārvadājuma galapunktā, aizkavēt to apstāšanās vietās, mainīt kravas pavadzīmē norādīto saņēmēju, pieprasīt, lai krava tiktu nogādāta atpakaļ uz tās nosūtīšanas vietu. Pārvadātājam, ja nav iespējams izpildīt nosūtītāja rīkojumus, tas nekavējoties jāpaziņo nosūtītājam.

Šā panta pirmajā daļā paredzēto nosūtītāja tiesību realizēšana nedrīkst nodarīt zaudējumus ne pārvadātājam, ne citiem nosūtītājiem, un nosūtītājam jāatbildzina ar šo tiesību realizēšanu saistītie pārvadātāja izdevumi.

Ja nosūtītājs nepieprasa kravu atpakaļ un nav devis citus norādījumus, tad no brīža, kad krava pienākusi galapunktā, kravas saņēmējam ir tiesības prasīt, lai pārvadātājs izsniedz viņam kravu un kravas pavadzīmi, bet šajā pantā noteiktās nosūtītāja tiesības izbeidzas. Ja kravas saņēmējs atsakās pieņemt kravu, nosūtītāja tiesības tiek atjaunotas.

Katrs no šā panta noteikumiem atšķirīgs pārvadājuma līguma nosacījums jāieraksta kravas pavadzīmē.

Šā panta noteikumi neietekmē ne nosūtītāja un kravas saņēmēja savstarpējās attiecības, ne arī to attiecības ar trešajām personām, kuru tiesības izriet no saistībām ar nosūtītāju vai saņēmēju.

90. pants. Kravas saņemšana galapunktā

Pēc tam, kad pārvadātājs paziņojis kravas saņēmējam par kravas pienākšanu pārvadājuma galapunktā, saņēmējam krava jāsaņem pasažieru, bagāžas un kravas gaisa pārvadājumu noteikumos norādītajā termiņā.

Ja krava noteiktā termiņā nav saņemta, pārvadātājs par to paziņo kravas nosūtītājam un glabā šo kravu uz nosūtītāja rēķina un riska.

Kravas glabāšanas termiņus, kārtību un maksu, kā arī to, kad krava uzskatāma par nepieprasītu, un tās realizācijas kārtību nosaka pasažieru, bagāžas un kravas gaisa pārvadājumu noteikumi.

91. pants. Speciālie aviācijas darbi

Aviācijas darbus atsevišķās tautsaimniecības nozarēs veic, kā arī gaisa kuģus medicīniskās palīdzības sniegšanai iedzīvotājiem, sanitāro pasākumu veikšanai un eksperimentālajiem zinātniskās pētniecības darbiem izmanto, pamatojoties uz līgumiem, kas noslēgti ar ieinteresētajām juridiskajām un fiziskajām personām.

Speciālo aviācijas darbu veikšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

92. pants. Gaisa kuģa īres līgums

Saskaņā ar gaisa kuģa īres līgumu viena puse (izīrētājs) apņemas nodot par maksu otrai pusei (īrniekam) lietošanā uz laiku gaisa kuģi.

Gaisa kuģi var izīrēt kopā ar tā apkalpi vai bez tās.

Gaisa kuģa īres līgumā jānorāda katras puses nosaukums, gaisa kuģa tips, īrēšanas mērķis, gaisa kuģa tehniskās apkopes kārtība un puse, kura atbild par gaisa kuģa ekspluatācijas noteikumu ieviešanu un gaisa kuģa lidojuma drošumu, kārtība, kādā apdrošināms gaisa kuģis un apdrošināma atbildība par lidojumā esoša gaisa kuģa nodarīto kaitējumu trešajām personām, īrētāja atbildība par bojājumu nodarīšanu gaisa kuģim vai tā bojāeju.

Gaisa kuģa īres līgumā var ietvert arī citus noteikumus.

Īrniekam ir tiesības nodot īrēto gaisa kuģi apakšīrē tikai ar izīrētāja piekrišanu.

Ja Latvijas Republikas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrētais gaisa kuģis tiek izīrēts citas valsts gaisa kuģa ekspluatantam vai ja Latvijas Republikas valsts institūcija, pašvaldība, biedrība vai nodibinājums, Uzņēmumu reģistrā reģistrēts komersants vai Latvijas iedzīvotājs vēlas īrēt citā valstī reģistrētu gaisa kuģi, īres līguma noteikumi, kas saistīti ar atbildību par gaisa kuģa lidojuma drošumu, jāaskaņo Civilās aviācijas aģentūrā un jāsaņem atļauja.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.10.1998.](#), [15.12.2005.](#) un [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

93. pants. Čartera līgums

Pēc čartera līguma viena puse (izfraktētājs) apņemas nodot pret maksu otrai pusei (fraktētājam) pasažieru, bagāžas, kravas un pasta pārvadāšanai vai citiem mērķiem visas gaisa kuģa tilpnes vai to daļu.

Čartera līgumā jānorāda pušu nosaukums, gaisa kuģa tips, izīrēšanas mērķis, maksimālais pārvadājamo pasažieru skaits, bagāžas, kravas un pasta svars, īres maksas lielums, pārvadājuma sākumpunkts, laiks un galapunkts.

Čartera līgumā var ietvert arī citus noteikumus.

Izfraktētājam ir tiesības, neprasot papildu samaksu no fraktētāja, pārcelt pārvadājuma sākumlaiku un gaisa kuģa pacelšanās laiku pēc plāna paredzētajās nosēšanās vietās, veikt papildu nosēšanās vai mainīt lidojuma maršrutu, ja tas nepieciešams, lai garantētu gaisa kuģa lidojuma drošumu.

Izfraktētāja pienākums ir savlaicīgi nodot gaisa kuģa tilpnes un līguma darbības laikā uzturēt gaisa kuģi tādā stāvoklī, lai to varētu izmantot līgumā paredzētajiem mērķiem.

Fraktētājam ir tiesības ar izfraktētāja piekrišanu nodot nofraktēto gaisa kuģi subčarterā.

Fraktētāja pienākums ir savlaicīgi izdarīt līgumā paredzēto maksājumu, nodrošināt pasažieru, bagāžas, kravas un pasta savlaicīgu nogādāšanu izlidošanas vietā.

Puse atbrīvojama no atbildības par čartera līguma neizpildīšanu vai nekvalitatīvu izpildīšanu, ja tā pierāda, ka šā līguma neizpildīšana vai nekvalitatīva izpildīšana nav notikusi tās vainas dēļ.

Izfraktētājs nav atbildīgs fraktētāja priekšā par gaisa kuģa nederīgumu ekspluatācijai, ja tas nav radies izfraktētāja vainas dēļ.

Izfraktētājs ir atbildīgs pasažieru, nosūtītāju un saņēmēju priekšā saskaņā ar šā likuma [98.—106.](#) panta noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

Desmitā nodaļa

ATBILDĪBA UN APDROŠINĀŠANA

94. pants. Atbildība par šā likuma un citu Latvijas Republikas aviācijas likumdošanas aktu noteikumu pārkāpšanu

(Izslēgts ar [21.03.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

95. pants. Atbildība par nepatiesu ziņu apzinātu sniegšanu Aviācijas departamentam un Civilās aviācijas aģentūrai

Persona, kas Aviācijas departamentam un Civilās aviācijas aģentūrai apzināti sniegusi nepatiesas ziņas, tiek saukta pie atbildības Latvijas Republikas likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā.

Personai, kas apzināti sniegusi nepatiesas ziņas attiecībā uz sertifikāta, licences, apliecības vai atļaujas izsniegšanas nosacījumiem, šos dokumentus neizsniedz vai ar Aviācijas departamenta direktora vai Civilās aviācijas aģentūras direktora rīkojumu anulē attiecīgo izsniegto dokumentu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

96. pants. Atbildība par gaisa kuģa apkalpes locekļa nāvi vai veselības bojājumu, kas radies, pildot dienesta pienākumus

Gaisa kuģa īpašnieks vai ekspluatants, ja gaisa kuģi ekspluatē cita persona, ir atbildīgs par kaitējumu, kas radies tādēļ, ka, pildot dienesta pienākumus, iestājusies gaisa kuģa apkalpes locekļa nāve vai viņa veselībai nodarīti bojājumi.

Dienesta pienākumu pildīšana sākas ar gaisa kuģa apkalpes locekļa gatavošanos lidojumam un beidzas ar brīdi, kad viņš izpildījis visas gaisa kuģa ekspluatācijas un citos noteikumos paredzētās funkcijas pēc lidojuma.

97. pants. Atbildība par lidojumā esoša gaisa kuģa nodarīto kaitējumu trešajai personai vai tās mantai

Gaisa kuģa īpašnieks vai ekspluatants, ja gaisa kuģi ekspluatē cita persona, atbild par kaitējumu, kuru Latvijas Republikas teritorijā trešajai personai nodarījis lidojumā esošs gaisa kuģis vai no tā atdalījies priekšmets un kurš izpaužas kā trešās personas nāve vai tās veselībai nodarīti bojājumi, vai kaitējums šīs personas mantai, ja gaisa kuģa īpašnieks vai ekspluatants Latvijas Republikas likumdošanas aktos paredzētajā kārtībā nepierāda, ka kaitējums radies ar paša cietušā nodomu. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā atļūdzina par kaitējumu trešajai personai vai tās mantai, ja to nodarījis Latvijas Republikas militārās aviācijas gaisa kuģis vai civilās aviācijas gaisa kuģis (vai no tā atdalījies priekšmets), kuru Latvijas Nacionālie bruņotie spēki izmanto militārajām vajadzībām.

Šajā pantā par lidojumā esošu gaisa kuģi uzskatāms gaisa kuģis no brīža, kad iedarbināti gaisa kuģa dzinēji pirms tā pacelšanās, līdz brīdim, kad beidzies gaisa kuģa skrējienš pēc tā nosēšanās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [13.03.2008.](#) likumu, kas stājas spēkā 16.04.2008.)

98. pants. Pārvadātāja atbildība par pasažiera nāvi vai pasažiera veselībai nodarītajiem bojājumiem, kas iestājušies gaisa pārvadājuma laikā

Pārvadātājs ir atbildīgs par kaitējumu, kas radies tādēļ, ka gaisa pārvadājuma laikā iestājušies pasažiera nāve vai pasažiera veselībai nodarīti bojājumi.

Ar tiesas lēmumu atlīdzību var noteikt arī periodisku maksājumu veidā, turklāt šo maksājumu kopsomma nedrīkst pārsniegt maksimālo zaudējuma atlīdzības apmēru, kas noteikts saskaņā ar šā likuma [104. pantu](#) noteikumiem.

Pasažiera gaisa pārvadājums aptver laika posmu no brīža, kad pārvadātāja pilnvarotu personu uzraudzībā pasažieris izgājis uz lidlauka perona, lai iesēstos gaisa kuģī, līdz brīdim, kad pasažieris lidlauka peronu atstājis, — neatkarīgi no tā, vai gaisa kuģa lidojums noticis vai ne.

99. pants. Pārvadātāja atbildība par pasažierim klātesošās mantas nozaudēšanu, iztrūkumu vai bojājumu

Pārvadātājs ir atbildīgs par pasažierim klātesošās mantas nozaudēšanu, iztrūkumu vai bojājumu no brīža, kad pasažieris pirms gaisa pārvadājuma uzsākšanas iekāpis gaisa kuģī, līdz brīdim, kad pasažieris no tā izkāpis biļetē norādītajā gaisa pārvadājuma galapunktā vai apstāšanās punktā, izņemot gadījumus, kad pasažieris tiek lūgts viņam klātesošo mantu gaisa kuģī neatstāt.

100. pants. Pārvadātāja atbildība par bagāžas vai kravas nozaudēšanu, iztrūkumu vai bojājumu

Pārvadātājs ir atbildīgs par reģistrētas bagāžas vai kravas nozaudēšanu, iztrūkumu vai bojājumu, kas radies uz zemes vai gaisa kuģī, no brīža, kad bagāža vai krava pieņemta pārvadāšanai, līdz brīdim, kad bagāža vai krava izsniegta tās saņēmējam vai nosūtītājam.

Reģistrēta bagāža vai krava uzskatāma par nozaudētu, ja to atzina pārvadātājs vai ja pagājušas septiņas dienas no brīža, kad bagāžai vai kravai vajadzēja pienākt pārvadājuma galapunktā, bet tā nav pienākusi.

101. pants. Apmērs, kādā pārvadātājs atbild par bagāžas, kravas vai pasažierim klātesošās mantas nozaudēšanu, iztrūkumu vai bojājumu

Par pasažierim klātesošās mantas, reģistrētas bagāžas vai kravas nozaudēšanu, iztrūkumu vai bojājumu pārvadātājs ir atbildīgs šādā apmērā:

- 1) par bagāžas vai kravas, kas pieņemta pārvadāšanai bez pieteiktas vērtības, kā arī par pasažierim klātesošās mantas nozaudēšanu vai iztrūkumu — faktiskās nozaudētās bagāžas, kravas vai pasažierim klātesošās mantas vai tās iztrūkstošās daļas vērtības apmērā;
- 2) par bagāžas vai tādas kravas nozaudēšanu vai iztrūkumu, kas pieņemta pārvadāšanai ar pieteiktu vērtību, — pieteiktās vērtības apmērā, ja pārvadātājs nepierāda, ka pieteiktā vērtība ir lielāka par faktisko;
- 3) par bagāžas, kravas vai pasažierim klātesošās mantas bojājumu — tās summas apmērā, par kuru samazinājusies bagāžas, kravas vai mantas vērtība.

Ja pasažierim klātesošās mantas, bagāžas, kravas daļas vai kāda tajās ietilpstošā priekšmeta nozaudēšana, iztrūkums vai bojājums ietekmē pārējās pasažierim klātesošās mantas vai tajā pašā bagāžas kvītī vai kravas pavadzīmē ierakstītās bagāžas vai kravas vērtību, nosakot atlīdzības apmēru, jāievēro visas šīs pasažierim klātesošās mantas, bagāžas vai kravas kopējā vērtība.

Bagāžas vai kravas nozaudēšanas vai iztrūkuma gadījumā pārvadātājs līdz ar atlīdzības izmaksu atdod atpakaļ pārvadājuma maksu par nozaudēto bagāžu, ja par bagāžas pārvadājumu ir bijis samaksāts, kā arī pārvadājuma maksu par nozaudēto kravu.

102. pants. Pārvadātāja atbildība par pārvadājuma nokavējumu

Pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumu, kas radies pasažierim, bagāžas vai kravas nosūtītājam vai saņēmējam sakarā ar gaisa pārvadājuma nokavējumu.

Šā panta pirmajā daļā paredzētā zaudējuma apmēru un tā noteikšanas kārtību reglamentē pasažieru, bagāžas un kravas gaisa pārvadājumu noteikumi vai starptautiskie līgumi, kuru dalībniece ir Latvijas Republika.

103. pants. Pārvadātāja atbrīvošana no atbildības vai atbildības samazināšana

Pārvadātājs nav atbildīgs, ja viņš pierāda, ka veicis visus nepieciešamos pasākumus kaitējuma un zaudējuma novēršanai vai ka šādus pasākumus nebija iespējams veikt.

Tiesa var atbrīvot pārvadātāju no šā likuma [98.](#)—[100.](#) un [106.](#) pantā noteiktās atbildības vai ierobežot šo atbildību, ja pārvadātājs pierāda, ka cietušā vaina bijusi par iemeslu kaitējumam un zaudējumam vai to veicinājusi.

Pārvadātājs tiek atbrīvots no šā likuma [99.](#), [100.](#) un [106.](#) pantā noteiktās atbildības, ja pasažierim klātesošās mantas, bagāžas, kravas vai pasta iztrūkums vai bojājums ir radies to dabisko īpašību vai nepilnīga iesaiņojuma dēļ.

Pārvadātājs saskaņā ar šā likuma [98.](#)—[100.](#), [102.](#) un [106.](#) panta noteikumiem ir atbildīgs Latvijas Republikas likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā, ja starptautiskie līgumi, kuru dalībniece ir Latvijas Republika, neparedz citādi.

104. pants. Pārvadātāja atbildības ierobežošana

Šā likuma [98.](#)—[100.](#) un [102.](#) pantā noteikto pārvadātāja atbildību, tas ir, maksimālo zaudējumu atlīdzināšanas apmēru, var ierobežot kārtībā, kādu paredz starptautiskie līgumi, kuru dalībniece ir Latvijas Republika, vai pasažieru, bagāžas un kravas gaisa pārvadājumu noteikumi.

Šā panta pirmajā daļā paredzēto pārvadātāja atbildības ierobežošanu nepiemēro, ja:

- 1) gaisa pārvadājuma dokumentā nav uzrādītas visas ziņas, ko nosaka starptautiskie līgumi, kuri paredz pārvadātāja atbildības ierobežošanu un kuru dalībniece ir Latvijas Republika, vai pasažieru, bagāžas un kravas gaisa pārvadājumu noteikumi;
- 2) pasažieris, bagāža vai krava ir pārvadāti ar pārvadātāja piekrišanu bez šā likuma [85. pantā](#) noteikto dokumentu izsniegšanas;
- 3) tiek pierādīts, ka kaitējums radies ar pārvadātāja nodomu vai viņa rupjas neuzmanības dēļ.

105. pants. Pārvadātāja atbildības ierobežojuma grozīšana

Pārvadātājs, pasažieris, bagāžas vai kravas nosūtītājs vai saņēmējs var vienoties par pārvadātāja atbildības palielināšanu salīdzinājumā ar atbildības ierobežojumu, kas noteikts saskaņā ar šā likuma [104. pantu](#) noteikumiem.

Nav spēkā vienošanās par pārvadātāja atbildības samazināšanu salīdzinājumā ar atbildības ierobežojumu, kas noteikts saskaņā ar šā likuma [104. pantu](#) noteikumiem.

106. pants. Pārvadātāja atbildība par pasta nozaudēšanu, iztrūkumu vai bojājumu un nogādāšanas nokavējumu

Pārvadātājs ir mantiski atbildīgs pasta institūciju priekšā par pasta nozaudēšanu, iztrūkumu vai bojājumu un nogādāšanas nokavējumu pārvadātāja vainas dēļ tādā apmērā, kādā sakaru iestādes ir atbildīgas nosūtītāju vai adresātu priekšā.

107. pants. Pasažiera, bagāžas vai kravas nosūtītāja un saņēmēja atbildība

Pasažieri, bagāžas vai kravas nosūtītājs un saņēmējs ir atbildīgi par kaitējumu, kas viņu vainas dēļ nodarīts citām personām, pārvadātāja mantai un citu personu mantai, par kuru ir atbildīgs pārvadātājs.

Nosūtītājs ir atbildīgs par kaitējumu, kas pārvadātājam vai citai personai, kuras priekšā pārvadātājs ir atbildīgs, nodarīts sakarā ar pavadzīmē uzrādīto ziņu nepareizību, neprecizitāti vai nepilnību.

Nosūtītājs ir atbildīgs pārvadātāja priekšā par visiem zaudējumiem, kas var rasties sakarā ar šā likuma [87. pantā](#) noteikto ziņu un dokumentu trūkumu, nepilnību vai nepareizību.

108. pants. Atbildība par kaitējumu, kas radies gaisa kuģu sadursmes rezultātā

Ja Latvijas Republikas teritorijā ir notikusi divu vai vairāku gaisa kuģu sadursme vai arī ja kāds no gaisa kuģiem nodarījis bojājumu citam gaisa kuģim, bet sadursme nav notikusi, gaisa kuģu ekspluatantu savstarpējo mantisko atbildību nosaka šādi noteikumi:

- 1) kaitējumu, kas nodarīts vienas puses vainas dēļ, pilnā apmērā atlīdzina šī puse;
- 2) ja kaitējums nodarīts abu (vairāku) pušu vainas dēļ, katras puses atbildību nosaka atbilstoši tās vainas pakāpei;
- 3) ja kaitējums nodarīts abu (vairāku) pušu vainas dēļ un noteikt katras puses vainas pakāpi nav iespējams, atbildība sadalāma visām pusēm vienlīdzīgi.

Ja puses nav vainojamas kaitējuma nodarīšanā, nevienai no tām nav tiesību prasīt, lai otra puse atlīdzina kaitējumu.

Neviena no pusēm, kuru gaisa kuģi ir cietuši sadursmē, nav uzskatāma par vainīgu, kamēr nav pierādīts pretējais.

Par kaitējumu, kas radies tādēļ, ka gaisa pārvadājuma laikā iestājusies pasažiera nāve vai pasažiera veselībai nodarīti bojājumi, kā arī par kaitējumu trešo personu mantai, kas atrodas gaisa kuģī vai uzticēta pārvadātājam, saskaņā ar šā likuma [98.—106.](#) panta noteikumiem mantiski ir atbildīgs pārvadātājs, turklāt viņam šā panta pirmajā daļā noteiktajos gadījumos ir atprasījuma (regresa) tiesības pret otru pusi (pusēm), kuras (kuru) vainas dēļ nodarīts kaitējums.

109. pants. Prasību celšana

Prasība pret pārvadātāju saskaņā ar šā likuma [98.—100.](#), [102.](#) un [106.](#) panta noteikumiem ceļama pārvadātāja pārvaldes institūcijas atrašanās vietas, gaisa pārvadājuma līguma noslēgšanas vai gaisa pārvadājuma galapunkta vietas tiesā ne vēlāk kā divu gadu laikā no dienas, kad gaisa kuģis ieradies galapunktā, vai no dienas, kad gaisa kuģim vajadzēja ierasties tajā, vai no pārvadājuma pārtraukšanas dienas.

Prasību pret pārvadātāju sakarā ar pasažierim klātesošās mantas, reģistrētas bagāžas vai kravas nozaudēšanu, iztrūkumu, bojājumu vai gaisa pārvadājuma nokavējumu var celt tikai pēc rakstveida pretenzijas pieteikšanas saskaņā ar šā likuma [110. panta](#) noteikumiem.

Pārvadātājs prasību pret pasažieri, bagāžas vai kravas nosūtītāju un saņēmēju var celt saskaņā ar šo likumu sešu mēnešu laikā no tā notikuma dienas, kas bijis par pamatu prasības celšanai.

Prasības par kaitējuma atlīdzināšanu saskaņā ar šā likuma [96.](#), [97.](#) un [108.](#) panta noteikumiem tiek celtas Latvijas Republikas likumdošanas aktos paredzētajā kārtībā un termiņos.

110. pants. Pretenzijas pieteikšana

Pasažierim klātesošās mantas nozaudēšanas, iztrūkuma vai bojājuma gadījumā pretenzija jāiesniedz pārvadātājam nekavējoties pēc pasažiera izkāpšanas biļetē norādītajā gaisa pārvadājuma galapunktā vai citā izkāpšanas vietā.

Citos šā likuma [109. panta](#) otrajā daļā noteiktajos gadījumos pretenzija jāiesniedz pārvadātājam nekavējoties, bet ne vēlāk kā:

- 1) septiņu dienu laikā no reģistrētas bagāžas saņemšanas dienas tās iztrūkuma vai bojājuma gadījumā;
- 2) 14 dienu laikā no kravas saņemšanas dienas tās iztrūkuma vai bojājuma gadījumā;
- 3) septiņu dienu laikā reģistrētas bagāžas vai 14 dienu laikā kravas nozaudēšanas gadījumā no dienas, kad saskaņā ar šā likuma [100. panta](#) otrās daļas noteikumiem tā tiek uzskatīta par nozaudētu;
- 4) 21 dienas laikā no bagāžas vai kravas saņemšanas dienas gaisa pārvadājuma nokavējuma gadījumā.

111. pants. Ar civilās aviācijas darbību saistītā obligātā apdrošināšana

Civilās aviācijas gaisa kuģu un citu civilās aviācijas objektu un iekārtu īpašniekiem un gaisa kuģu ekspluatantiem, kas savu darbību veic Latvijas Republikas teritorijā, attiecīgi jāapdrošina:

- 1) gaisa kuģi un citi civilās aviācijas objekti un iekārtas Latvijas Republikas likumdošanas aktos noteiktajos gadījumos;
 - 2) gaisa kuģa apkalpes locekļi;
 - 3) atbildība par nodarīto kaitējumu pasažierim, viņa mantai vai nosūtītajai bagāžai vai kravai;
 - 4) atbildība par kaitējumu, ko trešajai personai vai šīs personas mantai nodarījis lidojumā esošs gaisa kuģis vai no tā atdalījies priekšmets.
- Personas, kuru apmācības procesā nepieciešams veikt mācību lidojumus, apdrošina apmācības veicējs, iestāde vai komersants, kas tās nosūtījis mācīties.

Personas, kuras nav gaisa kuģa apkalpes locekļi, bet kuru darbs saistīts ar atrašanos gaisa kuģī lidojuma laikā, apdrošina darba devējs vai komersants, ar kuru personai ir līgums par attiecīgo darbu veikšanu gaisa kuģī.

Personas, kuras nodarbojas ar aviācijas sportu, apdrošina sevi pašas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [15.12.2005.](#) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

112. pants. Atbildība par personu pārvadāšanu no ārvalstīm uz Latvijas Republiku vai no Latvijas Republikas uz ārvalstīm bez iecelšanai attiecīgajā valstī derīgiem dokumentiem

Gaisa kuģa ekspluatants ir atbildīgs par to, lai no ārvalstīm uz Latvijas Republiku vai no Latvijas Republikas uz ārvalstīm netiktu pārvadātas personas bez iecelšanai attiecīgajā valstī derīgiem dokumentiem.

Gaisa kuģa ekspluatants, kas no ārvalstīm uz Latvijas Republiku vai no Latvijas Republikas uz ārvalstīm nogādājis personu bez iecelšanai attiecīgajā valstī derīgiem dokumentiem, nodrošina minētās personas nogādāšanu atpakaļ un sedz visus ar tās aizturēšanu saistītos izdevumus.

([11.06.1998.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.07.1998.)

Vienpadsmitā nodaļa

MILITĀRĀ AVIĀCIJA

(Nodaļa [26.10.2006.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.11.2006.)

112.¹ pants. Aizsardzības ministrijas kompetence

Aizsardzības ministrija:

- 1) veic militārās aviācijas darbības valsts uzraudzību;
- 2) pārrauga militārās aviācijas gaisa kuģu, lidlauku un citu militārās aviācijas objektu un iekārtu ekspluatāciju;
- 3) sagatavo normatīvos aktus, kas regulē militārās aviācijas darbību;
- 4) izmeklē militārās aviācijas nelaimes gadījumus un incidentus, kuros ir iesaistīti Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku vai citu valstu militārie gaisa kuģi;
- 5) veic Latvijas Republikas gaisa telpas uzraudzību valsts apdraudējuma gadījumā;
- 6) sadarbojas ar citām pilnvarotām aviācijas institūcijām elastīgas gaisa telpas izmantošanas principu īstenošanā.

([16.07.2009.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.08.2009.)

113.pants. Militārie lidlauki

Militāros lidlaukus izveido un izmanto saskaņā ar aizsardzības ministra izdotajos iekšējos normatīvajos aktos noteikto kārtību. Aizsardzības ministrija uzrauga militāro lidlauku ekspluatāciju.

114.pants. Latvijas Republikas militārās aviācijas gaisa kuģu reģistrs

Latvijas Nacionālie bruņotie spēki izveido un uztur Latvijas Republikas militārās aviācijas gaisa kuģu reģistru. Latvijas Nacionālie bruņotie spēki šajā reģistrā reģistrē militārās aviācijas gaisa kuģus, piešķir tiem nacionālo zīmi, kā arī nosaka to reģistrācijas zīmi.

Militārās aviācijas gaisa kuģu nacionālo zīmi un reģistrācijas zīmi apstiprina saskaņā ar aizsardzības ministra izdotajos iekšējos normatīvajos aktos noteikto kārtību.

115.pants. Civilās aviācijas gaisa kuģu izmantošana militārajām vajadzībām

Civilās aviācijas gaisa kuģi, kurus Latvijas Nacionālie bruņotie spēki izmanto militārajām vajadzībām, ir pielīdzināmi militārās aviācijas gaisa kuģiem, ja Latvijas Republikai saistoši starptautiskie līgumi neparedz citādi. Civilās aviācijas gaisa kuģi, kurus Latvijas Nacionālie bruņotie spēki izmanto militārajām vajadzībām bez civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpes, reģistrējami Latvijas Republikas militārās aviācijas gaisa kuģu reģistrā.

Kārtību, kādā civilās aviācijas gaisa kuģus izmanto militārajām vajadzībām, nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [13.03.2008.](#) likumu, kas stājas spēkā 16.04.2008.)

116.pants. Ārvalstu militārās aviācijas gaisa kuģu izmantošana

Valsts aizsardzības un drošības interesēs Latvijas Nacionālie bruņotie spēki var izmantot ārvalstu militārās aviācijas gaisa kuģus.

Ārvalstu militārās aviācijas gaisa kuģi, kurus izmanto Latvijas Nacionālie bruņotie spēki, ir pielīdzināmi Latvijas Republikas militārās aviācijas gaisa kuģiem, ja Latvijas Republikai saistoši starptautiskie līgumi neparedz citādi. Uz šādiem gaisa kuģiem neattiecas šā likuma [114.pants](#).

117.pants. Militārās aviācijas gaisa kuģu lidojumi

Kārtību, kādā militārās aviācijas gaisa kuģi veic lidojumus Latvijas Republikas gaisa telpā, nosaka Ministru kabinets.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē 1993. gada 23. februāra likums "[Par aviāciju](#)" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1993, 12/13; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 10) un Ministru kabineta noteikumi Nr. 78 "Par grozījumiem un papildinājumiem likumā "[Par aviāciju](#)" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 10).

2. (*Izslēgts ar 22.06.2005. likumu, kas stājas spēkā 26.07.2005.*)

3. Šā likuma [73.panta](#) trešā un ceturrtā daļa un [76.panta](#) trešā daļa stājas spēkā 2004.gada 1.maijā.

([04.03.2004.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2004.)

4. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 30.novembrim piemērojami Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.882 "Kārtība, kādā starptautisko publisko tiesību subjektiem piešķir atļauju izmantot Latvijas gaisa telpu lidojumiem ar militārajām vajadzībām paredzētajiem ārvalstu gaisa kuģiem".

([22.06.2005.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.07.2005.)

5. Līdz šā likuma [57.panta](#) pirmajā daļā minēto noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 30.novembrim ir spēkā Ministru kabineta 2005.gada 29.marta noteikumi Nr.210 "Noteikumi par civilās aviācijas drošības garantēšanai nepieciešamo pasākumu kompleksu", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

([22.06.2005.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.07.2005.)

6. Līdz šā likuma [49.panta](#) otrajā daļā minēto noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2006.gada 1.februārim ir spēkā Ministru kabineta 1995.gada 11.jūlija noteikumi Nr.195 "Noteikumi par apstākļiem un kārtību, kādā Nacionālo bruņoto spēku dienesti var pieprasīt civilās aviācijas gaisa kuģa piespiedu nosēšanos", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

([15.12.2005.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

7. Līdz dienai, kad stāties spēkā Eiropas Savienības regula par gaisa kuģu ekspluatāciju lidojumā un aviācijas personāla licencēšanu, piemēro Eiropas Apvienoto aviācijas institūciju izstrādātās Vienotās aviācijas prasības.

([09.06.2011.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2011.)

8. Ministru kabinets līdz 2008.gada 1.jūnijam izdod šā likuma [41.panta](#) trešajā, ceturtajā un sestajā daļā minētos noteikumus.

([13.03.2008.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2008.)

9. Ministru kabinets līdz 2006.gada 1.decembrim izdod šā likuma [117.pantā](#) minētos noteikumus.

([26.10.2006.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.11.2006.)

10. Grozījumi attiecībā uz vārdu "Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs" aizstāšanu visā likumā ar vārdiem "Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs" stājas spēkā 2007.gada 1.jūlijā.

([29.03.2007.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.05.2007.)

11. Ministru kabinets līdz 2008.gada 1.februārim izdod šā likuma [54.panta](#) trešajā daļā minētos noteikumus.

([07.06.2007.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.06.2007.)

12. Ministru kabinets līdz 2007.gada 30.novembrim izdod šā likuma [40.panta](#) otrajā daļā minētos noteikumus.

([07.06.2007.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.06.2007.)

13. Līdz šā likuma [40.panta](#) otrajā daļā minēto noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 30.novembrim piemērojami Ministru kabineta 2007.gada 24.aprīļa noteikumi Nr.273 "[Gaisa kuģu akrobātisko lidojumu noteikumi](#)", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

([07.06.2007.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.06.2007.)

14. Ministru kabinets līdz 2008.gada 1.jūnijam izdod šā likuma [97.panta](#) pirmajā daļā minētos noteikumus.

([13.03.2008.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2008.)

15. Ministru kabinets līdz 2008.gada 30.decembrim izdod šā likuma [23.1](#) panta pirmajā un otrajā daļā minētos noteikumus.

([13.03.2008.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [12.02.2009.](#) likumu, kas stājas spēkā 11.03.2009.)

16. Ministru kabinets līdz 2013.gada 1.jūlijam izdod šā likuma [4.1](#) panta trešajā daļā un [4.2](#) panta ceturtajā daļā minētos noteikumus.

([21.03.2013.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

17. Ministru kabinets līdz 2012.gada 20.februārim izdod šā likuma [23.1](#) panta ceturtajā daļā minētos noteikumus.

([09.06.2011.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2011.)

18. Ministru kabinets līdz 2010.gada 31.decembrim izdod šā likuma [28.panta](#) pirmajā daļā minētos noteikumus. Līdz to spēkā stāšanās dienai piemērojami Ministru kabineta 2006.gada 5.decembra noteikumi Nr.991 "Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības "Starptautiskā lidosta "Rīga"" pakalpojumiem, un maksas sadales kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

([16.07.2009.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.08.2009.)

19. Ministru kabinets līdz 2010.gada 31.decembrim izdod šā likuma [39.panta](#) otrajā daļā minētos noteikumus. Līdz to spēkā stāšanās dienai piemērojami Ministru kabineta 2006.gada 21.marta noteikumi Nr.213 "[Noteikumi par Latvijas Republikas gaisa telpas struktūru un tās mainīšanas kārtību](#)", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

([16.07.2009.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.08.2009.)

20. Ministru kabinets līdz 2009.gada 31.decembrim izdod šā likuma [57.panta](#) pirmajā daļā minētos noteikumus. Līdz to spēkā stāšanās dienai piemērojami Ministru kabineta 2006.gada 24.janvāra noteikumi Nr.76 "[Kārtība, kādā tiek veikti civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumi](#)", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
([16.07.2009](#). likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.08.2009.)
21. Ministru kabinets līdz 2010.gada 30.martam izdod šā likuma [57.panta](#) ceturtajā un piektajā daļā minētos noteikumus.
([16.07.2009](#). likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.08.2009.)
22. Ministru kabinets līdz 2010.gada 30.novembrim izdod šā likuma [78.panta](#) ceturtajā daļā minētos noteikumus.
([30.09.2010](#). likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.10.2010.)
23. Ministru kabinets līdz 2010.gada 30.novembrim izdod šā likuma [82.panta](#) otrajā daļā minētos noteikumus. Līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2010.gada 30.novembrim piemērojami Ministru kabineta 2006.gada 21.februāra noteikumi Nr.158 "[Speciālo aviācijas darbu licencēšanas kārtība](#)", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
([30.09.2010](#). likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.10.2010.)
24. Ministru kabinets līdz 2011.gada 30.martam izdod šā likuma [70.panta](#) pirmajā daļā minētos noteikumus. Līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2011.gada 30.martam piemērojami Ministru kabineta 2003.gada 25.novembra noteikumi Nr.660 "[Noteikumi par civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu](#)", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
([30.09.2010](#). likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.10.2010.)
25. Ministru kabinets līdz 2011.gada 30.decembrim izdod šā likuma [27.2](#) panta trešajā daļā minētos noteikumus.
([09.06.2011](#). likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2011.)
26. Ministru kabinets līdz 2012.gada 30.jūnijam izdod šā likuma [28.panta](#) pirmajā, otrajā un trešajā daļā minētos noteikumus. Līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2012.gada 30.jūnijam piemēro Ministru kabineta 2009.gada 28.decembra noteikumus Nr.1661 "[Aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtība](#)" un Ministru kabineta 2009.gada 28.decembra noteikumus Nr.1662 "[Aeronavigācijas pakalpojumu un valsts nozīmes civilās aviācijas lidlaukā sniegto pakalpojumu maksas noteikšanas kārtība](#)", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
([09.06.2011](#). likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2011.)
27. Ministru kabinets līdz 2011.gada 20.jūnijam izdod šā likuma [28.panta](#) sestajā daļā minētos noteikumus.
([09.06.2011](#). likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2011.)
28. Ministru kabinets līdz 2011.gada 30.decembrim izdod šā likuma [41.1](#) panta pirmajā daļā minētos noteikumus.
([09.06.2011](#). likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2011.)
29. Ministru kabinets līdz 2013.gada 1.jūlijam izdod šā likuma [6.1](#) panta trešajā daļā, [6.2](#) panta otrajā daļā, [57.1](#) panta piektajā daļā un [74](#).panta ceturtajā daļā minētos noteikumus.
([21.03.2013](#). likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)
30. Ministru kabinets līdz 2013.gada 1.jūlijam izdod šā likuma [82.panta](#) ceturtajā daļā minētos noteikumus.
([21.03.2013](#). likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)
- Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām
([11.05.2006](#). likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [13.03.2008](#). un [21.03.2013](#). likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)
- Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:
- 1) Padomes 1994.gada 21.novembra direktīvas [94/56/EK](#), ar ko nosaka civilās aviācijas nelaimes gadījumu un starpgadījumu izmeklēšanas pamatprincipus;
 - 2) Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvas [2004/82/EK](#) par pārvadātāju pienākumu paziņot datus par pasažieriem;
 - 3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.aprīļa direktīvas [2006/23/EK](#) par Kopienas gaisa satiksmes vadības dispečera licenci;
 - 4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 12.decembra direktīvas [2006/93/EK](#) par to lidaparātu ekspluatācijas regulēšanu, uz kuriem attiecas Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 16.pielikuma otrā izdevuma (1988) 1.sējuma 3.nodaļas II daļa (kodificēta versija) (Dokuments attiecas uz EEZ).
- Likums Saeimā pieņemts 1994. gada 5. oktobrī
Valsts prezidents G.ULMANIS
Rīgā 1994. gada 20. oktobrī